

УКРАЇНСЬКА МОВА

навчальна програма для 7-9 класу

Розроблено на основі модельної навчальної програми «**Українська мова. 7-9 класи**» для закладів загальної середньої освіти» (*автори: Н. Голуб, О. Горошкіна*), рекомендованої Міністерством освіти і науки України (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883)

Цикл: базове предметне навчання, 9-ий клас

Галузь: мовно-літературна

ВСТУП

Українська мова – шкільний предмет, що є складником мовно-літературної галузі. У школі й родині вона виконує надважливі функції, а саме: світоглядну, об'єднувальну, пізнавальну, розвивальну. Відповідно й цілі, які ставить учитель, мають охоплювати всі функції, не надаючи переваги жодній.

Програму побудовано так, щоб мовні й мовленнєві знання, уміння й навички мали перспективи застосування в усіх сферах соціального організму, охоплювали різноманітні ділянки життя й діяльності суб'єктів освітнього процесу з урахуванням їхнього віку, потреб та інтересів, з урахуванням того, що учням 7-9 класів мовна освіта потрібна для життя, а не для професійного становлення чи складання ЗНО.

Мета навчання української мови – розвиток особистості здобувачів освіти засобами української мови. Це означає, що, пізнаючи мову як цілісну систему, учні засобами цих знань розвивають мислення, пізнають світ, навчаються комунікувати, виражати й удосконалювати себе, розвиваються емоційно, долучають мову у всі види своєї діяльності й послуговуються нею в усіх сферах суспільства. Це також означає, що мовні знання й уміння мають бути спрямовані на формування вмілого мовця з чіткою громадянською позицією громадянина-патріота, носія духовності, культури й традицій українського народу.

Таке поставлення мети суголосне з освітньою метою Закону України «Про освіту» й означає, що **кожен урок** української мови є **розвивальним**, тому виокремлення «уроку розвитку мовлення» є алогічним, таким, що суперечить логіці й концептуальним положенням нової української школи.

Досягненню мети сприяє реалізація таких **завдань**:

- 1) виховання ціннісного ставлення до української мови як державної;
- 2) розкриття потенційних можливостей мови для життя й діяльності людини, суспільства;
- 3) виховання потреби пізнавати мовне розмаїття (фонетичне, лексичне, фразеологічне, граматичне) й активно користуватися ним, удосконалювати культуру усного й писемного мовлення;
- 4) формування мовної стійкості, чуття і смаку, усвідомлення естетичної й культурної цінності мови;
- 5) засвоєння знань, формування вмінь і навичок, необхідних для комфортного входження в соціум і самореалізації, набуття суб'єктного досвіду застосування їх.

Поділ і розташування змістових компонентів програми (*предметний, метапредметний й компетентнісний*) чіткий і вмотивований авторською концепцією: вивчаємо мову – адаптуємо вивчене до життя і водночас набуваємо компетентностей.

Навчальна програма передбачає вихід за межі академічності курсу, формує у здобувачів різнобічне уявлення про мову, подаючи її не лише як складну систему, але й як живий організм, багатовіковий носій мудрости, маркер кордонів нашої держави, хранительку унікальної української культури, надійний інструмент пізнання й порозуміння, ефективний засіб самовираження, джерело естетичної насолоди. Її лексичні й фразеологічні злитки фіксують норми і правила гармонійного спілкування, активне послуговування мовою гарантує розквіт держави і збереження її кордонів.

7 КЛАС

3 год на тиждень

Результати навчання	Пропонований зміст навчального предмета	Види навчальної діяльності
ВСТУП 1 год		
<ul style="list-style-type: none">- пояснює важливість мовних обов'язків для громадян, мови і держави;- відповідає на запитання за змістом почутого, належно акцентуючи на значущих деталях [9 МОВ 1.1.2-1];- переказує почуте повідомлення (художній текст, медіатекст тощо) докладно, акцентуючи увагу на змісті загалом, на окремих важливих деталях [9 МОВ 1.2.1-1];- визначає тему, основну ідею, окреслює коло порушених у почутому повідомленні проблем [9 МОВ 1.4.1-1];- окреслює тематику й проблематику художнього тексту [9 МОВ 1.4.1-1];- коментує інформацію, сприйняту з одного чи кількох джерел [9 МОВ 1.5.1-1];- обґрунтовує власну позицію щодо мовних обов'язків українців у реальній ситуації спілкування [9 МОВ 1.6.1-1];- пояснює причини відповідного емоційного стану в типових життєвих ситуаціях [9 МОВ 1.8.1-2];- цінює українську мову як чинника національної та громадянської ідентичності [9 МОВ 4.2.4-1];- прагне послуговуватися українською мовою в усіх сферах життя [9 МОВ 4.2.4-1].	<p>Мовні обов'язки українців Що таке обов'язок? Які є види обов'язків? Суть мовних обов'язків. Навіщо потрібні мовні обов'язки? Які обов'язки визначають ставлення до державної мови?</p>	<p>Організаційна діяльність (цілевизначення; планування; організація роботи; самоконтроль, рефлексія).</p> <p>Пізнавальна діяльність (усвідомлення ключових понять, формулювання запитань і підготовка відповідей на них, здійснення пошуку інформації на підтвердження значення мовних обов'язків громадян; узагальнення різних думок, виявлення спільного й відмінного тощо).</p> <p>Мовленнєва діяльність (застосування прийомів активного слухання, розуміння комунікативних намірів співрозмовника; обговорення мовних обов'язків українців; висловлення власної думки щодо проблеми обов'язків носіїв мови; обґрунтування важливості піклування про мову).</p> <p>Текстова діяльність (акцентування уваги на ролі обов'язків у житті людини, обговорення мовних обов'язків українців; сприйняття й аналіз тексту, що містить нову інформацію; структурування інформації; переведення текстової інформації в графічну; написання есе).</p>

МОВНА ЗМІСТОВА ЛІНІЯ		
ДІЄСЛОВО		
<i>15 год + 2 год (есе + узагальнення)</i>		
<p>- Творчо використовує виражальні можливості дієслова, виявляючи художньо-образне, асоціативне мислення [9 МОВ 4.2.1-1];</p> <p>- розрізняє дієслова на основі аналізу їхніх характерних ознак і функцій у мовленні, виявляє типові закономірності функціонування їх на основі узагальнення власних спостережень [9 МОВ 4.1.1-1];</p> <p>- використовує знання про дієслово для вдосконалення власного мовлення [9 МОВ 4.1.1-2];</p> <p>- аналізує окремі дієслова в усному мовленні, текстах (художніх текстах, медіатекстах тощо) і робить висновки щодо функціонування й доцільності використання їх [9 МОВ 4.1.2-1];</p> <p>- ідентифікує різні види помилок на рівні змісту, структури та мовного оформлення, виправляє та обґрунтовує зроблені виправлення, спираючись на засвоєні норми [9 МОВ 3.3.1-1];</p> <p>- відповідає на запитання за змістом почутого, належно акцентуючи на значущих деталях, зокрема художніх у художньому тексті [9 МОВ 1.1.2-1];</p> <p>- переказує почуте повідомлення (художній текст, медіатекст тощо) докладно, стисло, вибірково, творчо, акцентуючи увагу на змісті загалом, на окремих важливих деталях чи на фрагментах почутого відповідно до мети й ситуації спілкування [9 МОВ 1.2.1-1];</p> <p>- знаходить потрібну інформацію, відому або нову, в одному чи кількох джерелах (художніх текстах,</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поглиблене повторення вивченого. Дієслово: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. 2. Форми дієслова: неозначена форма, особові форми, дієприкметник, дієприслівник, безособові форми на -но, -то. 3. Неозначена форма (інфінітив) та особові форми. 4. Види дієслова. 5. Способи дієслів. Дійсний спосіб. 6. Часи дієслів. Минулий час. Змінювання дієслів у минулому часі. 7. Теперішній час. Особливості змінювання. 8. Майбутній час. Проста і складена форми. Особливості змінювання. 9. Дієслова I та II дієвідмін. Букви е, и в особових закінченнях. 10. Наказовий спосіб. Особливості творення. 11. Умовний спосіб. Особливості творення. 	<p>Види навчальної діяльності:</p> <p>Організаційна діяльність (цілевизначення; планування; організація роботи; самоконтроль, рефлексія).</p> <p>Пізнавальна діяльність (засвоєння лексичних, граматичних і синтаксичних ознак дієслова; узагальнення вивченого; збагачення активного словника новими дієсловами, синонімами до них; пошук /моделювання ситуацій, що потребують застосування різноманітних дієслів; виконання вправ і завдань, що передбачають використання дієслів із позитивною конотацією, у процесі міжособистісного спілкування, формують уміння правильно утворювати дієслівні форми тощо).</p> <p>Мовленнєва діяльність (усне висловлення з використанням дієслів; формулювання й обстоювання власної думки, оцінювання дій, учинків, життєвих явищ, моральних, суспільних, історичних та інших проблем сучасності, висловлення власного ставлення до них).</p> <p>Текстова діяльність (читання й переказування тексту, що містить нові слова; заміна в тексті лексичних одиниць; виявлення й аналіз дієслів; редагування;</p>

<p>медіатекстах тощо) і використовує її відповідно до самостійно визначених цілей [9 МОВ 1.3.1-1].</p>	<p>12. Безособові дієслова. Дієслівні форми на <i>-но, -то</i>. 13. Способи творення дієслів. 14. Правопис дієслів: 15. Уживання дієслів у мовленні.</p>	<p><i>доповнення; переформатування тексту; виявлення діє-слів, що сприяють або перешкоджають гармонійному спілкуванню; складання й оформлення власного висловлення згідно з усталеними лексичними нормами; написання есе тощо).</i></p>
<p>ДІЄПРИКМЕТНИК 6 год</p>		
<p>- Розрізняє активні й пасивні дієприкметники на основі аналізу їхніх характерних ознак і функцій у мовленні, виявляє системні міжрівневі взаємозв'язки між ними, типові закономірності функціонування їх на основі узагальнення власних спостережень [9 МОВ 4.1.1-1]; - творчо використовує дієприкметники, обираючи з-поміж запропонованих варіантів, виявляючи художньо-образне, асоціативне мислення [9 МОВ 4.2.1-1]; - визначає переваги і недоліки власноруч написаних текстів і планує власний навчальний поступ, спираючись на аналіз допущених помилок [9 МОВ 3.3.3-1]; - аналізує допущені помилки, щоб краще пізнати переваги і недоліки власноруч написаних текстів, визначити власні навчальні цілі [9 МОВ 3.3.3-1]; - використовує у мовленні дієприкметники, обґрунтовують доцільність вибору їх [9 МОВ 1.7.2-1]; - обстоює власну позицію щодо порушеної проблеми, аналізуючи та узагальнюючи різні погляди та ідеї [9 МОВ 3.1.2-3]; - відповідає на різнотипні запитання за змістом почутого [9 УМОВ 1.1.2-1]; - переказує повідомлення, що стосується відомої або частково нової тематики, докладно, стисло, вибірково</p>	<p>1. Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. 2. Дієприкметниковий зворот. Розділові знаки в реченнях з дієприкметниковими зворотами. 3. Активні й пасивні дієприкметники. Особливості творення, відмінювання, уживання. 4. Уживання дієприкметників. Способи заміни активних дієприкметників. 5. Правопис дієприкметників: -н- у дієприкметниках та -нн- у прикметниках дієприкметникового походження. 6. Не з дієприкметниками.</p>	<p>Види навчальної діяльності: Організаційна діяльність (цілевизначення; планування; організація роботи; самоконтроль, рефлексія). Пізнавальна діяльність (дослідження особливостей дієприкметників; виявлення спільного й відмінного між дієсловами, прикметниками і дієприкметниками; добір /пошук у художніх/медійних текстах прикладів різних видів дієприкметників; дослідження дієприкметників у складі фразеологізмів; виявлення помилок і редагування написаного тощо). Мовленнєва діяльність (участь в обговоренні проблеми; обґрунтування власної позиції щодо особистісно й суспільно значущих питань в почутому повідомленні (художньому тексті, медіатексті тощо), у реальній ситуації спілкування; визнання права на іншу думку в процесі комунікування тощо). Текстова діяльність (виявлення дієприкметників у літературних творах; усунення огріхів у структурі тексту; критичне оцінювання доцільності вжитих</p>

<p>[9 МОВ 1.2.1-1];</p> <ul style="list-style-type: none"> - фіксує позиції, щодо яких виникає потреба в роз'ясненні внаслідок мовних утруднень [9 МОВ 1.2.2-3]; - зіставляє власну думку, зафіксовану письмово, з міркуваннями інших осіб [9 МОВ 3.1.2-2]. 		<p>у тексті дієприкметників; збагачення тексту дієприкметниками; вираження власної думки щодо змісту прослуханого тексту; обґрунтування свого ставлення до проблеми з опорою на власні знання й досвід; написання есе тощо).</p>
<p>ДІЄПРИСЛІВНИК 5+3 год <i>(есе + тематична робота + аналіз т/р)</i></p>		
<ul style="list-style-type: none"> - Розрізняє дієприслівники доконаного й недоконаного виду у процесі аналізу їхніх характерних ознак і функцій у мовленні, виявляє взаємозв'язки між ними, типові закономірності функціонування їх на основі узагальнення власних спостережень [9 МОВ 4.1.1-1]; - добирає й використовує дієприслівники для ефективної комунікації, пристосовує їх до ситуації спілкування та комунікативних намірів, ураховуючи соціальний і культурний контекст [9 МОВ 1.7.1-1]; - фіксує на письмі власне або чуже мовлення, використовуючи за потреби відповідні прийоми оптимізації викладу думки (різні графічні прийоми, скорочення, виділення тощо) та засоби мовної виразності [9 МОВ 3.1.1-1]; - аналізує й удосконалює зміст написаного відповідно до теми й мети висловлювання [9 МОВ 3.3.2-1]; - аналізує дієприслівники в усному мовленні, текстах (художніх текстах, медіатекстах тощо) і робить висновки щодо доцільності використання їх [9 МОВ 4.1.2-1]; - ідентифікує різні види помилок на рівні змісту, структури та мовного оформлення, виправляє та 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дієприслівник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. 2. Вид і час дієприслівників. 3. Дієприслівниковий зворот. Розділові знаки в реченнях з дієприслівниковими зворотами й одиничними дієприслівниками. 4. Творення дієприслівників недоконаного й доконаного виду. 5. Не з дієприслівниками. 	<p>Організаційна діяльність (цілевизначення; планування; організація роботи; самоконтроль, рефлексія).</p> <p>Пізнавальна діяльність (порівняння й зіставлення дієслів, прислівників і дієприслівників, виявлення спільного й відмінного; практичні завдання, що передбачають творення дієприслівників і використання їх у тексті; виявлення помилок у процесі творення й використання в мовленні діє-прислівників; добір прикладів застосування дієприслівників; моделювання проблемних ситуацій, спричинених орфографічними і граматичними помилками тощо).</p> <p>Мовленнєва діяльність (визначення намірів мовців; визнання права на іншу думку в процесі комунікації; аналіз мовленнєвої ситуації; обговорення проблеми; будівництва діалогів; керування власними емоціями; коментування тощо).</p> <p>Текстова діяльність (критичне читання текстів; детальне переказування; виразне</p>

<p>обґрунтовує зроблені виправлення, спираючись на засвоєні норми [9 МОВ 3.3.1-1];</p> <p>- пояснює типовими фразами очевидні й окремі приховані причини емоційних станів у різних життєвих ситуаціях [9 МОВ 1.8.1-2].</p>		<p><i>читання з дотриманням літературної норми; визначення складників структури тексту; добір ключових слів; визначення основної думки; інтегрування текстової інформації в графічну; формулювання висновків на основі прочитаного тощо).</i></p>
<p>ПРИСЛІВНИК 7 год + 3 год <i>(есе + тематична робота+ аналіз т/р)</i></p>		
<p>- Розрізняє прислівники на основі аналізу їхніх морфологічних ознак і функцій у мовленні, виявляє типові закономірності функціонування їх на основі узагальнення власних спостережень [9 МОВ 4.1.1-1];</p> <p>- використовує знання про прислівник для вдосконалення власного мовлення [9 МОВ 4.1.1-2];</p> <p>- аналізує прислівники в усному мовленні, у текстах (художніх, медіатекстах тощо) і робить висновки щодо доцільності використання їх [9 МОВ 4.1.2-1];</p> <p>- застосовує різні види критичного читання одиничних та множинних текстів (цілісних, перерваних, змішаних), з-поміж іншого й художніх, медіатекстів тощо на відому й нову тематику відповідно до мети читання [9 МОВ 2.1.1-1];</p> <p>- ідентифікує види помилок на рівні змісту, структури та мовного оформлення, виправляє та обґрунтовує зроблені виправлення, спираючись на засвоєні норми [9 МОВ 3.3.1-1];</p> <p>- характеризує поведінкові вияви та причини виникнення емоційного стану літературних персонажів, коментує їхні вчинки та висловлення [9 МОВ 2.3.1-1];</p> <p>- добирає й використовує необхідні вербальні та невербальні засоби для ефективної комунікації, пристосовує їх до ситуації спілкування та</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Прислівник як частина мови. 2. Ступені порівняння прислівників. 3. Способи творення прислівників. 4. Особливості наголошування і пра-вопису прислівників. Написання прислівників із дефісом. 5. Правопис прислівників разом та окремо. 6. Не і ні з прислівниками. 7. Букви -н- та -нн- у прислівниках. <p>И та і в кінці прислівників.</p>	<p>Організаційна діяльність (цілевизначення; планування; організація роботи; самоконтроль, рефлексія).</p> <p>Пізнавальна діяльність (засвоєння морфологічних і синтаксичних ознак прислівника; усвідомлення правил написання прислівників; удосконалення навичок грамотного письма; добір власних прикладів і пошук ситуацій застосування їх у процесі комунікації тощо).</p> <p>Мовленнєва діяльність (коментування інформації; обґрунтування власної думки, позиції; визначення наміру комунікантів; підтвердження й увиразнення думок, поглядів цитатами; аналіз ситуації спілкування; здійснення позитивного впливу на емоційний стан співрозмовників; спілкування у цифро-вому середовищі; участь в обговоренні проблеми тощо).</p> <p>Текстова діяльність (критичне читання текстів художнього і публіцистичного стилів; визначення мети читання; сприймання тексту на слух; виписування з тексту словосполучень, що є ключовими й</p>

<p>комунікативних намірів, враховуючи соціальний і культурний контекст [9 МОВ 1.7.1-1].</p>		<p><i>виражають зміст його; заміна в тексті словосполучень; виписування речень, що передають основну думку тексту, абзацу; визначення порушених у тексті проблем; виписування прислівників; передання змісту фрагмента тексту одним реченням; заміна в тексті слів синонімічними; складання речень, що передають емоційний стан людини в різних ситуаціях; складання речень оцінного змісту; складання діалогу на основі прочитаного/почутого тексту тощо).</i></p>
<p>СЛУЖБОВІ ЧАСТИНИ МОВИ</p>		

<p>- Визначає особливості кожної службової частини мови, аналізуючи усне мовлення й тексти, зокрема літературні твори [9 МОВ 4.1.2-1];</p> <p>- розрізняє службові частини мови на основі аналізу їхніх характерних ознак і функцій у мовленні, виявляє системні міжрівневі взаємозв'язки між ними, типові закономірності функціонування їх на основі узагальнення власних спостережень [9 МОВ 4.1.1-1];</p> <p>- використовує знання про системність службових частин мови для вдосконалення власного мовлення [9 МОВ 4.1.1-2];</p> <p>- ідентифікує різні види помилок виправляє та обґрунтовує зроблені виправлення, спираючись на засвоєні норми [9 МОВ 3.3.1-1];</p> <p>- створює власний текст (художній текст, медіатекст тощо) на основі прочитаного [9 МОВ 2.7.2-1];</p> <p>- самостійно добирає й використовує способи творчого експериментування з художнім текстом, зважаючи на власні потреби й мету та усвідомлюючи ризик несприйняття створеного [9 МОВ 2.7.2-2];</p> <p>- добирає доречні службові частини мови, спираючись на усталені мовні норми, для досягнення відповідної комунікативної мети [9 МОВ 3.1.4-1];</p> <p>- зіставляє власну думку, зафіксовану письмово, з міркуваннями інших осіб [9 МОВ 3.1.2-2];</p> <p>- взаємодіє з іншими через власну мовотворчість, зокрема через текст (художній текст, медіатекст тощо) [9 МОВ 4.2.3-1];</p> <p>- досліджує власне мовлення, аналізує основні риси авторського стилю тексту (художнього, медіатексту тощо) для вдосконалення власного стилю мовлення [9 МОВ 4.2.4-1];</p>	<p>ПРИЙМЕННИК 5 год</p> <p>1. Прийменник як службова частина мови та засіб зв'язку слів.</p> <p>2. Види прийменників за будовою.</p> <p>3. Непохідні й похідні прийменники. Особливості написання.</p> <p>4. Синонімічні й антонімічні прийменники.</p> <p>5. Особливості вживання прийменників.</p>	<p>Види навчальної діяльності:</p> <p>Організаційна діяльність (цілевизначення; планування; організація роботи; самоконтроль, рефлексія).</p> <p>Пізнавальна діяльність (розпізнавання прийменників (сполучників, часток) на основі їхніх смислових і граматичних особливостей; визначення розрядів; уживання в мовленні прийменників-синонімів; усвідомлення ролі службових частин мови в тексті; добір речень для можливої й неможливої заміни прийменників (сполучників) синонімічними; моделювання життєвих ситуацій застосування знань про службову частину мови; варіювання часток у реченні, спостереження за впливом їх на зміст; редагування речень, обґрунтування правильності / помилковості у вживанні службових частин мови тощо).</p> <p>Мовленнєва діяльність (побудова діалогу за пропонуваннями орієнтирами; моделювання / імітування мовленнєвої взаємодії в чаті; коментування допису; реагування на погрозу/шантаж; обговорення проблеми; розподіл ролей для мовленнєвої ситуації; аналіз мовленнєвої ситуації, обстоювання власної позиції щодо порушеної проблеми; записування власних міркувань; обговорення літературних уподобань тощо).</p>
	<p>СПОЛУЧНИК 6 год</p> <p>1. Сполучник як службова частина мови.</p> <p>2. Види сполучників за будовою і походженням.</p> <p>3. Сполучники сурядности та підрядности.</p> <p>4. Написання сполучників.</p> <p>5. Розрізнення сполучників та однозвучних слів.</p> <p>6. Синонімічні й антонімічні сполучники.</p>	
	<p>ЧАСТКА 4 год</p>	

<p>- аналізує причини виникнення емоційного стану літературних персонажів, коментуючи їхні вчинки в контексті власного й суспільного досвіду [9 МОВ 2.3.1-1];</p> <p>- записує від руки або з використанням спеціальних (зокрема й цифрових) пристроїв власні міркування або інформацію з різних джерел, ураховуючи фактор адресата [9 МОВ 3.1.1-1];</p> <p>- висловлює власні почуття і враження від прочитання текстів (художніх текстів, медіа-текстів тощо) [9 МОВ 2.3.2-1].</p>	<p>1. Частка як службова частина мови.</p> <p>2. Частки формотвірні та слово-твірні.</p> <p>3. Частки, що надають слову або реченню додаткових відтінків.</p> <p>4. Правопис часток (узагальнення).</p> <p style="text-align: center;">ВИГУК 2 год +4 год (есе + узагальнення + тематична робота + аналіз т/р)</p> <p>1. Вигук як особлива частина мови. Групи вигуків за значенням.</p> <p>2. Дефіс у вигуках. Розділові знаки в реченнях із вигуками.</p>	<p>Текстова діяльність (самостійний добір тексту для читання; висловлення почуттів від прочитаного; критичне читання тексту на відому й нову тематику; визначення складників структури художнього тексту; формулювання висновків на основі кількох прочитаних текстів; детальний переказ тексту; перевірка сприйняття тексту за допомогою уточнювальних запитань; інтерпретація подій і ситуацій у тексті; переформатування текстової інформації в графічну, цифрову; визначення ключових слів, теми й основної думки тексту; переказ тексту від першої особи; використання тексту для розв'язання проблеми, написання есе тощо).</p>
МОВЛЕННЄВА ЗМІСТОВА ЛІНІЯ		
ІНФОРМАЦІЯ 6 год +3 год (есе + тематична робота + аналіз т/р)		
<p>- формулює уточнювальні запитання до почутого для розуміння його [9 МОВ 1.1.2-4];</p> <p>- вирізняє невербальні засоби, які сприяють розумінню не вираженого вербально змісту повідомлення [9 МОВ 1.1.3-1];</p> <p>- знаходить потрібну інформацію, відому або нову, в одному чи кількох джерелах (художніх текстах, медіатекстах тощо) і використовує її відповідно до самостійно визначених цілей [9 МОВ 1.3.1-1];</p> <p>- виявляє важливі деталі усного повідомлення (художнього тексту, медіатексту тощо) для</p>	<p>1. Способи пошуку інформації.</p> <p>2. Вибір джерела інформації.</p> <p>3. Якість і достовірність інформації.</p> <p>4. Вербальні й невербальні засоби інформації.</p> <p>5. Опрацювання й перетворення текстової інформації.</p> <p>6. Використання інформації в різних ситуаціях спілкування (практично)</p>	<p>Види навчальної діяльності:</p> <p>Організаційна діяльність (цілевизначення; планування; організація роботи; самоконтроль, рефлексія).</p> <p>Пізнавальна діяльність (визначення способів добору інформації; вибір джерела інформації; розрізнення якісної/неякісної й достовірної/недостовірної інформації; передавання / відтворення текстової інформації графічно (карти, схеми, плани, моделі тощо) чи образно (малюнок); визначення вербальних і невербальних</p>

<p>ілюстрування власного розуміння почутого [9 МОВ 1.4.1-2];</p> <p>- визначає достовірність, новизну, несуперечливість інформації, відповідність своїм переконанням, поглядам [9 МОВ 1.5.1-2];</p> <p>- інтегрує інформацію, надану в різний спосіб (текстову, графічну, числову тощо) в межах одного або кількох текстів (художніх текстів, медіатекстів тощо), зокрема в гіпертекстах у цифровому середовищі [9 МОВ 2.2.5-1];</p> <p>- визначає якість і достовірність інформації на основі власного досвіду, критично сприймаючи думки інших [9 МОВ 2.4.2-1];</p> <p>- трансформує графічну інформацію на основі кількох джерел у текстову [9 МОВ 2.6.2-1].</p>		<p><i>засобів інформації; пошук інформації відповідно до поставленого завдання; використання, інформації в різних ситуаціях спілкування; аналіз змісту інформації тощо).</i></p> <p>Мовленнєва діяльність (<i>реагування на почуту інформацію (коментар); вибіркоче, стисле переказування змісту почутого відповідно до поставленого завдання; висловлення своєї думки тощо).</i></p> <p>Текстова діяльність (<i>обґрунтування достовірності інформації; написання висновків на основі почутої інформації, написання есе тощо).</i></p>
<p>ТЕКСТ 8 год +3 год <i>(есе + тематична робота + аналіз т/р)</i></p>		
<p>- переказує почуте повідомлення (художній текст, медіатекст тощо) у різний спосіб відповідно до мети й ситуації спілкування [9 МОВ 1.2.1];</p> <p>- застосовує різні види критичного читання текстів різних стилів, зокрема фрагментарних, зокрема й художніх текстів, медіатекстів тощо [9 МОВ 2.1.1-1];</p> <p>- визначає і коментує порушені в одному чи кількох текстах (художніх текстах, медіатекстах тощо) проблеми [9 МОВ 2.2.1];</p> <p>- коментує та обґрунтовує актуальність порушених в одному чи кількох текстах (художніх текстах, медіатекстах тощо) проблем крізь призму власного досвіду та культурно-історичного контексту [9 МОВ 2.2.1-1];</p> <p>- коментує власні почуття під час читання тексту (художнього тексту, медіатексту тощо) і враження від</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поради читачам. Мета читання.. 2. Вдумливе читання. 3. Критичне читання. 4. Зміст прочитаного. Проблеми в тексті. 5. Вторинні тексти. Детальний переказ. 6. Опис у художніх текстах. 7. Емоційний складник художнього тексту. 8. Прийоми редагування тексту. 	<p>Види навчальної діяльності:</p> <p>Організаційна діяльність (<i>цілевизначення; планування; організація роботи; самоконтроль, рефлексія).</i></p> <p>Пізнавальна діяльність (<i>розуміння мети читання; засвоєння особливостей вдумливого і критичного читання; виділення ознак вторинних текстів; розуміння емоційного складника художнього тексту тощо).</i></p> <p>Мовленнєва діяльність (<i>обговорення важливості/ користи читання, складання діалогу, формулювання порад; висловлення своєї думки; обговорення прочитаного, коментування власних почуттів під час читання; обговорення прочитаного</i></p>

<p>прочитаного, аналізує вплив виражальних засобів на емоційно-естетичне сприймання тексту [9 МОВ 2.3.2-1];</p> <p>- обговорює тексти (художні, медійні тощо), демонструючи толерантність й усвідомлюючи множинність поглядів та інтерпретацій [9 МОВ 2.4.5-1];</p> <p>- використовує для розв'язання завдань текстові / медіа-текстові джерела, інформацію з яких вважає достовірною та надійною, аргументує вибір цих джерел [9 МОВ 2.5.1-1];</p> <p>- обговорює з іншими свої літературні вподобання, наводячи приклади, аргументи, презентує прочитаний літературний твір у різний спосіб, спираючись на власний читацький досвід [9 МОВ 2.5.2-1];</p> <p>- перетворює тексти (художні, медійні тощо) словесно та графічно, узагальнюючи, доповнюючи, інтерпретуючи, скорочуючи інформацію [9 МОВ 2.6.1-1];</p> <p>- ідентифікує різні види помилок виправляє та обґрунтовує зроблені виправлення, спираючись на засвоєні норми [9 МОВ 3.3.1-1].</p>		<p>тексту; обговорення літературних уподобань тощо).</p> <p>Текстова діяльність (осмислення змісту прочитаного; поставлення уточнювальних запитань для кращого розуміння і сприйняття прочитаного; переказування тексту або фрагмента; формулювання мети читання; стисле переказування; інтонування тексту, реплік у ньому; оцінювання тексту, апелюючи до власних знань, позицій чи поглядів; зіставлення змісту прочитаного з власними ціннісними орієнтаціями; редагування тексту; визначення проблем у тексті; перетворення тексту словесно чи графічно; описання й аналіз емоційного стану інших осіб або літературних персонажів, їхніх учинків і/або висловлень; створення власних текстів (розповідь, есе); логічне структурування власного тексту; удосконалення змісту тощо).</p>
<p>ЖАНРИ МОВЛЕННЯ 7 год +3 год <i>(есе + тематична робота + аналіз т/р)</i></p>		
<p>- висловлює та обстоює власні погляди, ідеї, переконання [9 МОВ 2.3.2.-1];</p> <p>- створює типові дописи/ медіатексти (зокрема використовуючи гіпертекстові покликання) в цифровому середовищі для обговорення особистісних і певних соціально значущих питань [9 МОВ 3.2.1-1];</p> <p>- використовує результати власної мовотворчості для особистісного самовираження [9 МОВ 4.2.1-1];</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Жарт. Висміювання. Насмішка. 2. Захват, захоплення. 3. Повідомлення. 4. Інструкція. 5. Знайомство. 6. Дружня бесіда. 7. Конспект 	<p>Види навчальної діяльності:</p> <p>Організаційна діяльність (цілевизначення; планування; організація роботи; самоконтроль, рефлексія).</p> <p>Пізнавальна діяльність (визначення різниці між жартом, висміюванням і насмішкою; визначення предмета/об'єкта захвату, захоплення; засвоєння особливостей структури повідомлення;</p>

<p>- аналізує допущені помилки для того, щоб краще пізнати переваги і недоліки власноруч написаних текстів, визначити власні навчальні цілі [9 МОВ 3.3.3-1];</p> <p>- виконує різні ролі у груповій онлайн-комунікації, обирає потрібні стратегії співпраці в різних ситуаціях спілкування [9 МОВ 3.2.2-1].</p>		<p>аналіз видів інструкцій; складники інструкції, привітання; визначення особливостей дружньої бесіди тощо).</p> <p>Текстова діяльність (оформлення тексту жарту; формулювання різних видів захоплення; складання й аналіз текстів повідомлення, інструкції; виявлення, аналіз у тексті захвату, захоплення; доповнення, трансформування, аналіз текстів, написання есе тощо).</p> <p>Мовленнєва діяльність (усні жарти; обговорення прикладів жарту, насмішки; моделювання ситуації знайомства; моделювання дружньої бесіди; обговорення інструкції тощо).</p>
<p>СПІЛКУВАННЯ 7 год + 4 год <i>(узагальнення + есе + контрольна + аналіз к/р)</i></p>		
<p>- Бере активну участь у комунікації, використовуючи прийоми комунікативної взаємодії відповідно до мети і ситуації спілкування [9 МОВ 1.1.2-1];</p> <p>- свідомо застосовує прийоми активного слухання [9 МОВ 1.1.1-1];</p> <p>- адекватно реагує на почуте, демонструючи розуміння комунікативних намірів співрозмовника [9 МОВ 1.1.2-3];</p> <p>- визначає мету мовця й передбачає комунікативний намір співрозмовника [9 МОВ 1.4.4-1];</p> <p>- визначає суттєві деталі, що сприяють або заважають ефективній комунікації [9 МОВ 1.5.2-1];</p> <p>- коментує окремі аспекти форми повідомлення (відповідно до ситуації спілкування та соціокультурних норм) [9 МОВ 1.5.1-3];</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Комунікативні наміри. Намір <i>поділитися враженнями</i>. 2. Мовні й позамовні засоби гармонійного спілкування (<i>елементи ввічливості, жести, міміка, усмі-шка, комплімент</i>). 3. Засоби прикрашання мовлення: фразеологізми, інтонаційний малюнок. 4. Бар'єри спілкування. 5. Суперечка і сварка. 6. Правила гарного слухача. 	<p>Види навчальної діяльності:</p> <p>Організаційна діяльність (<i>цілевизначення; планування; організація роботи; самоконтроль, рефлексія</i>).</p> <p>Пізнавальна діяльність (<i>визначення комунікативних намірів; засвоєння особливостей наміру «поділитися враженнями»; виділення мовних ознак ввічливості; обґрунтування доцільності комплімента, усмішки, фразеологізмів у спілкуванні; засвоєння елементів інтонаційного малюнку спілкування; виявлення чинників, що сприяють або заважають ефективній комунікації; визначення бар'єрів і небезпек віртуального</i></p>

<p>- комунікує, визнаючи право на існування іншої думки, з дотриманням принципів етики спілкування, норм літературної вимови [9 МОВ 1.6.1-2];</p> <p>- модифікує використання інтонаційних засобів залежно від комунікативної ситуації [9 МОВ 1.7.1-3];</p> <p>- здійснює позитивний вплив на емоційний стан співрозмовників для досягнення мети спілкування [9 МОВ 1.8.3-1];</p> <p>- виявляє і передбачає емоційні реакції в різних ситуаціях спілкування [9 МОВ 1.8.1-1];</p> <p>- пише в цифровому середовищі повідомлення / медіатексти різних жанрів (дописи, коментарі, статті, замітки тощо) із застосуванням гіпертекстових покликань для обговорення особистих і соціально важливих проблем, зокрема популяризації читання [9 МОВ 3.2.1-1];</p> <p>- вирізняє прояви маніпулятивних впливів у цифровому просторі та уникає їх [9 МОВ 3.2.4-1].</p>		<p><i>спілкування; виявлення ознак суперечки і сварки; засвоєння правил гарного слухача тощо).</i></p> <p>Мовленнєва діяльність (добір компліментів, обмінювання компліментами; інтонування реплік; моделювання суперечки; коментування; аналіз інтонаційних малюнків; добір прикладів ввічливого заперечення).</p> <p>Текстова діяльність (написання текстів компліментів; редагування тексту; аналіз конкретної ситуації спілкування в тексті, написання есе, тощо).</p>
--	--	--

8 КЛАС

3 год на тиждень

Результати навчання	Пропонований зміст навчального предмета	Види навчальної діяльності
ВСТУП Мова – маркер безпеки державних кордонів 2 год		
<p>- слухає інформацію з різних джерел на відому й нову тематику, озвучену у вільному темпі, художні тексти, медіатексти тощо [9 МОВ 1.1.1-1];</p> <p>- розпізнає і передає прихований зміст повідомлення (художнього тексту, медіатексту тощо), виражений неverbально [9 МОВ 1.1.3-1];</p> <p>- свідомо застосовує прийоми активного слухання [9 МОВ 1.1.1-1];</p> <p>- виокремлює в почутому повідомленні (художньому тексті, медіатексті тощо) значущі деталі, пояснює їхню роль [9 МОВ 1.5.3-1];</p> <p>- висловлює власні почуття і враження від прочитання текстів (художніх текстів, медіатекстів тощо), аналізуючи наявні в них виражальні засоби [9 МОВ 2.3.2-1].</p>	<p>1. Мова як фактор існування держави.</p> <p>2. Мовне й етнічне самоусвідомлення українців.</p>	<p>Організаційна діяльність (цілевизначення; планування; організація роботи; самоконтроль, рефлексія).</p> <p>Пізнавальна діяльність (дослідження способів взаємодії зі світом; добір прикладів, що свідчать про пізнання світу засобами; розгляд можливостей мови у пізнанні світу; мови тощо).</p> <p>Текстова діяльність (читання і сприймання текстів; аналіз тексту; трансформування тексту; переказування тексту (з дотриманням лексичного багатства; з розширенням тексту синонімами, фразеологізмами тощо).</p> <p>Мовленнєва діяльність (усне повідомлення на визначену тему, діалогування тощо).</p>
МОВНА ЗМІСТОВА ЛІНІЯ		
СИНТАКСИС І ПУНКТУАЦІЯ		
СЛОВОСПОЛУЧЕННЯ Й РЕЧЕННЯ 3 год +1 год (есе)		
<p>- Організовує свою діяльність (мотивує, ставить цілі, планує, прогнозує, контролює, здійснює рефлексію, коригує);</p> <p>- визначає й характеризує системні міжрівневі взаємозв'язки між словосполученнями і реченнями на</p>	<p>1. Відомості про синтаксис.</p> <p>2. Словосполучення. Будова й види словосполучень.</p> <p>3. Речення прості й складні, двоскладні й односкладні.</p>	<p>Організаційна діяльність (цілевизначення; планування; організація роботи; самоконтроль, рефлексія).</p> <p>Пізнавальна діяльність (пояснення особливостей будови словосполучень;</p>

<p>основі узагальнення власних спостережень за мовою і мовленням, зокрема й за літературними творами [9 МОВ 4.1.1-1];</p> <p>- використовує знання про системність мовних явищ для вдосконалення власного мовлення [9 МОВ 4.1.1-2].</p>		<p>засвоєння видових ознак і видів словосполучень; розмежування словосполучень різних видів; визначення особливостей простих і складних, односкладних і двоскладних речень; виконання завдань, що передбачають аргументування власної думки тощо).</p> <p>Текстова діяльність (пошук у тексті простих і складних речень; аудіювання, читання й складання текстів, що містять визначені види речень; редагування речень і текстів; редагування тексту/речень; складання й оформлення власного висловлення згідно із заданою темою тощо).</p> <p>Мовленнєва діяльність (усне висловлення на визначену тему).</p>
<p style="text-align: center;">ПРОСТЕ РЕЧЕННЯ 14 год + 5 год <i>(презентація проєктів + есе + аналіз есе й проєктів + тематична + аналіз т/р)</i></p>		

<p>- розрізняє синтаксичні одиниці різних рівнів на основі аналізу їхніх характерних ознак і функцій у мовленні, виявляє системні міжрівневі взаємозв'язки між ними, типові закономірності функціонування їх на основі узагальнення власних спостережень [9 МОВ 4.1.1-1];</p> <p>- творчо використовує широкий спектр мовних засобів, обираючи з-поміж запропонованих варіантів нестандартні рішення, виявляючи художньо-образне, асоціативне мислення [9 МОВ 4.2.1-1];</p> <p>- визначає особливості синтаксичних одиниць, аналізу-ючи усне мовлення та медіатексти / тексти, зокрема літературні твори [9 МОВ 4.1.2-1];</p> <p>- аналізує виучувані мовні явища в усному мовленні, текстах (художніх текстах, медіатекстах тощо) і робить висновки щодо функціонування та доцільності використання їх [9 МОВ 4.1.2-1];</p> <p>- створює художні тексти різних типів, аргументуючи власну позицію [9 МОВ 3.1.2-1];</p> <p>- формулює уточнювальні запитання до почутого для його розуміння [9 МОВ 1.1.2-4];</p> <p>- переказує почуте повідомлення (художній, медіатекст тощо) докладно, стисло, вибірково, творчо, акцентуючи увагу на змісті загалом, на окремих важливих деталях чи на фрагментах почутого відповідно до мети й ситуації спілкування [9 МОВ 1.2.1-1];</p> <p>- визначає тему, основну ідею, окреслює коло порушених у почутому повідомленні (художньому, медіатексті тощо) проблем, розрізняє важливі для розуміння почутого деталі [9 МОВ 1.4.1-1];</p> <p>- передає прочитане з кількох джерел, узагальнюючи, скорочуючи, доповнюючи словесно інформацію [9 МОВ 2.6.1-1].</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Головні й другорядні члени. 2. Головні члени речення. Способи вираження підметів. 3. Види і способи вираження присудків. 4. Тире між підметом і присудком. 5. Речення поширені й непоширені. 6. Особливості узгодження головних членів речення. 7. Речення поширені й непоширені. Другорядні члени речення: повторення. 8. Види означень. 9. Прикладка як різновид означень. Написання непоширених прикладок. 10. Додаток. 11. Види і способи вираження обставин. 12. Порівняльний зворот. Розділові знаки при ньому. 13. Порядок слів у реченні. Логічний наголос. 14. Узагальнення вивченого. 	<p>Організаційна діяльність (цілевизначення; планування; припущення; організація роботи; самоконтроль, рефлексія).</p> <p>Пізнавальна діяльність (визначення ознак простого речення та комунікаційної доцільності; добір прикладів простого речення; виписування прикладів з художніх та медійних текстів; визначення видів підмета й присудка, виявлення їх у реченнях і текстах; пояснення розділових знаків; поширення непоширених речень; виявлення означень, додатків, обставин у поетичних текстах; пояснення написання прикладок; усвідомлення порядку слів у реченні, ролі логічного наголосу тощо).</p> <p>Робота з текстом (виписування з тексту і складання речень з порівняльним зворотом; визначення ролі другорядних членів у текстах; виявлення в тексті виучуваних синтаксичних одиниць; збагачення / перетворення тексту за допомогою другорядних членів речення; редагування тексту; обґрунтування логічного наголосу; виразне читання тексту; створення власних текстів; переказування текстів тощо).</p> <p>Мовленнєва діяльність (усне висловлення на визначену тему; обговорення проблеми; діалогуювання; усний коментар тощо).</p>
---	---	---

	<p>ОДНОСКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ 8 год + 3 год <i>(тематична робота + есе + презентація проєктів)</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Односкладні речення. Односкладне називне речення. 2. Односкладні речення з головним членом присудком. Означено-особове. 3. Неозначено-особове речення. 4. Узагальнено-особове речення. 5. Безособове речення. 6. Особливості вживання односкладних речень. 7. Повні й неповні речення. Тире в неповних реченнях. 8. Узагальнення вивченого. 	<p>Організаційна діяльність <i>(цілевизначення; припущення; планування; організація роботи; самоконтроль, рефлексія).</i></p> <p>Пізнавальна діяльність <i>(визначення граматичних особливостей і комунікаційної доцільності односкладних речень; розподіл речень на види; виявлення односкладних речень у тексті; перетворення двоскладних речень в односкладні й навпаки; засвоєння особливостей функціонування односкладних речень; добір власних прикладів тощо).</i></p> <p>Текстова діяльність <i>(переказування тексту; редагування тексту; перекодування інформації з текстової у форму рухів і жестів; розпізнавання в тексті односкладних речень смислового й комунікативного навантаження їх; виписування речень, обґрунтування належності їх до типу речення; відтворення тексту в жанрі казки; виписування ключових слів, складання з ними речень; доповнення і скорочення речень; складання речень, написання есе тощо).</i></p> <p>Мовленнєва діяльність <i>(усне висловлення на задану тему; діалогування на визначену тему; коментар до обраної проблеми тощо).</i></p>
--	---	--

	<p style="text-align: center;">ПРОСТЕ УСКЛАДНЕНЕ РЕЧЕННЯ. 14 год + 2 год <i>(презентація проєктів + тематична робота)</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Однорідні члени речення: поглиблене повторення. 2. Однорідні й неоднорідні означення. 3. Однорідні додатки. 4. Однорідні обставини. 5. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами та розділові знаки при них. 6. Речення зі звертаннями: види звертань і розділові знаки при них. 7. Поняття про відокремлення. Відокремлення узгоджених означень. 8. Відокремлення неузгоджених означень. 9. Відокремлення прикладок. 10. Відокремлення додатків. 11. Відокремлення обставин. 12. Речення зі вставними словами (словосполученнями, реченнями), 13. Розділові знаки у реченнях зі вставними словами, словосполученнями, реченнями. 14. Просте ускладнене речення: узагальнення вивченого. 	<p>Організаційна діяльність (цілевизначення; планування; організація роботи; самоконтроль, рефлексія).</p> <p>Пізнавальна діяльність (засвоєння елементів, що ускладнюють речення; розпізнавання ускладнених речень; визначення ускладнювальних елементів; засвоєння ознак однорідності в реченні; засвоєння правил пунктуації в простих ускладнених реченнях; зображення текстової інформації щодо простого ускладненого речення у вигляді схеми, моделі, таблиці; узагальнення інформації про ускладнене речення; з'ясування комунікаційної доцільності ускладнених речень; визначення синтаксичної ролі однорідних членів тощо).</p> <p>Текстова діяльність (пояснення ролі простих ускладнених речень у тексті; застосування простих ускладнених речень відповідно до стильової диференціації тексту; переказування тексту з позиції обраної ролі; редагування речень і текстів; визначення теми, ідеї тексту; добір ключових слів; знаходження в тексті інформації й передавання/відтворення її графічно (карти, схеми, плани, моделі тощо) чи образно (малюнок); переказування текстів із елементами творчого завдання; виразне читання тексту; ускладнення речень у тексті певними елементами, написання есе тощо).</p>
--	---	---

		<p>Мовленнєва діяльність (пошук мовленнєвих ситуацій, у яких доцільно використовувати прості ускладнені речення; усне висловлення на визначену тему; добір мовленнєвих жанрів і життєвих ситуацій, для яких вивчаються теми мають важливе значення тощо).</p>
<p>МОВЛЕННЄВА ЗМІСТОВА ЛІНІЯ</p>		
<p>ІНФОРМАЦІЯ 12 год + 4 год <i>(презентація проєктів + есе + тематична робота + аналіз робіт)</i></p>		
<p style="text-align: center;">1</p> <p>- розпізнає і передає прихований зміст повідомлення (художнього тексту, медіа-тексту тощо), виражений невербально [9 МОВ 1.1.3-2];</p> <p>- обговорює актуальність, жанрово-родову належність почутого тексту (художнього, медіатексту тощо), ідейно-тематичні та найзагальніші естетичні особливості, зв'язок тексту з ситуацією спілкування та художнього тексту з певною епохою, творчістю митця [9 МОВ 1.1.2-2];</p> <p>- виявляє невербальні засоби, що вказують на наявність у повідомленні (художньому тексті, медіатексті тощо) прихованої інформації, передає прихований зміст почутого [9 МОВ 1.1.3-2];</p> <p>- самостійно добирає графічні та візуальні засоби передавання інформації, яка стосується почутого повідомлення (художнього тексту, медіатексту тощо) за потреби вносячи відповідні зміни [9 МОВ 1.2.3-1];</p> <p>- виокремлює відповідно до самостійно визначених цілей інформацію з одного чи кількох джерел (художніх</p>	<p style="text-align: center;">2</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Знаки довкола нас як засіб інформування. 2. Українські знаки-символи. 3. Явний і прихований зміст інформації. 4. Естетика тексту інформації. 5. Засоби передавання інформації. 6. Трансформування текстової інформації в графічну <i>(практично)</i>. 7. Особливості медійної інформації. Актуальність інформації <i>(практично)</i>. 8. Розрізнення фактів і суджень <i>(практично)</i>. 9. Елементи маніпуляції та пропаганди. 10. Зв'язок інформації з власним та суспільно-історичним досвідом. 	<p style="text-align: center;">3</p> <p>Організаційна діяльність (цілевизначення; планування; організація роботи; самоконтроль, рефлексія).</p> <p>Пізнавальна діяльність (усвідомлення знака як засобу інформування; засвоєння українських знаків-символів; розпізнавання явного і прихованого змісту інформації; ознайомлення з елементами естетики в тексті; добір засобів передавання інформації; формування навичок трансформування текстової інформації у графічну; визначення особливостей медійного тексту; порівняння текстів з актуальною та неактуальною інформацією тощо).</p> <p>Текстова діяльність (розпізнавання в тексті фактів і суджень; пошук у текстах елементів маніпуляції; висування припущень щодо актуальності інформації; визначення новизни й актуальності</p>

текстів, медіа-текстів тощо), доречно використовує її [9 МОВ 1.3.1-1];

- установлює зв'язок між фрагментами інформації, наданої з одного чи кількох джерел [9 МОВ 1.4.2-1];
- розрізняє основні факти й судження; розуміє підтекст в усному повідомленні (художньому тексті, медіатексті тощо) [9 МОВ 1.4.6-1];
- розрізняє окремі елементи маніпуляції та пропаганди [9 МОВ 1.4.4-2];
- обґрунтовує зв'язок почутого повідомлення (художнього тексту, медіатексту тощо) із власним та суспільно-історичним досвідом (підтримує діалог «читач – текст – автор») для оптимізації власної діяльності, зокрема в нових обставинах, прийняття рішень у мінливих ситуаціях [9 МОВ 1.4.5-1];
- розпізнає ключові факти і судження про них, вирізняє авторські інтерпретації, розуміє аргументацію в почутому, коментує підтекст повідомлення (художнього тексту, медіатексту тощо) [9 МОВ 1.4.6-1];
- виокремлює в почутому повідомленні (художньому тексті, медіатексті тощо) значущі деталі, зокрема художні, пояснює їхню роль, оцінює виражальні можливості [9 МОВ 1.5.3-1];
- інтегрує інформацію, надану в різний спосіб (текстову, графічну, числову тощо) в межах одного або кількох текстів (художніх текстів, медіатекстів тощо), зокрема в гіпертекстах у цифровому середовищі [9 МОВ 2.2.5-1];
- поєднує надану в різний спосіб інформацію з кількох текстів (художніх текстів, медіатекстів тощо), зокрема в гіпертекстах у цифровому середовищі, вводячи її в контекст особистого та суспільного досвіду [9 МОВ 2.2.5-1];

11. Ключові факти і судження про них.
12. Авторські інтерпретації.

інформації; обґрунтування актуальності інформації; визначення й обґрунтування надійності джерела інформації; виявлення відомої й нової інформації; визначення явної й прихованої інформації в прочитаному тексті; виявлення зв'язку повідомлення з власним та суспільно-історичним досвідом; передавання інформації різними способами то-що).

Мовленнєва діяльність (усне висловлення з обґрунтуванням свого ставлення до сприйнятої інформації; переказування інформації, усне висловлення власного ставлення до конкретної інформації; написання есе тощо).

<p>- аргументовано висловлюється про актуальність і достовірність інформації на основі власного досвіду, аналізу прочитаного тексту (художнього тексту, медіатексту тощо) та критичних суджень інших [9 МОВ 2.4.2-1].</p>		
<p>ТЕКСТ 9 год + 4 год <i>(тематична робота + есе + аналіз робіт + презентація проєктів)</i></p>		
<p>1</p>	<p>2</p>	<p>3</p>
<p>- Розпізнає в тексті (художньому тексті, медіатексті тощо) засоби виразності, елементи авторського стилю [9 МОВ 2.2.6-2];</p> <p>- самостійно складає і komponує складний план, створює характеристику персонажів літературного твору, доцільно використовуючи цитування, скорочення, умовні позначення, символи тощо [9 МОВ 1.2.2-1];</p> <p>- обговорює жанрово-родову належність почутого тексту (художнього, медіатексту тощо), тематичні особливості, зв'язок тексту з ситуацією спілкування та художнього тексту з певною епохою, творчістю митця [9 МОВ 1.1.2-2];</p> <p>- характеризує роль, виражальні можливості й вплив на слухача (адресата) значущих деталей, зокрема художніх, тексту (художнього, медіатексту тощо) [9 МОВ 1.5.3-1];</p> <p>- доречно використовує цитати з різних джерел (художніх, медіатекстів тощо) для підтвердження й увиразнення власних поглядів, ідей, переконань [9 МОВ 1.6.1-3];</p> <p>- здійснює й обґрунтовує самостійний вибір вербальних і невербальних (зокрема неявно виражених) засобів [9 МОВ 1.7.1-1];</p> <p>- застосовує різні види критичного читання одиничних та множинних текстів (цілісних, перерваних, змішаних),</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Складники друкованого чи цифрового текстового джерела інформації (рубрикація, заголовки, скорочення, виділення тощо). 2. Вторинні тексти. Стислий переказ. Способи скорочення тексту. 3. Види критичного читання. 4. Одиничний і множинний тексти. 5. Розповідь у приватному спілкуванні. 6. Опис як елемент мовлення. 7. Роздум над проблемою. 8. Висновки як елемент тексту. 9. Естетична і мистецька цінність тексту. 	<p>Організаційна діяльність (цілевизначення; планування; організація роботи; самоконтроль, рефлексія).</p> <p>Пізнавальна діяльність (засвоєння склад-ників друкованого чи цифрового тексту; ви-значення способів скорочення тексту; за-своєння видів критичного читання; визначення особливостей вторинних текстів; стислий переказ тексту; добір текстів різних видів; використання цитат для підтвердження й увиразнення власних поглядів, думок, переконань; зіставлення змісту прочитаного з власними ціннісними орієнтирами; формулювання висновків з прочитаного; критичне оцінювання тексту; редагування тексту; зіставлення текстів подібної тематики; аналіз та інтерпретація тексту; написання висновків; виявлення зв'язків між темою й мистецької цінності тексту; встановлення значення прочитаного в кількох текстах (художніх текстах,</p>

з-поміж іншого й художніх текстів, медіатекстів тощо на відому й нову тематику відповідно до мети читання [9 МОВ 2.1.1-1];

- використовує різні складники друкованого чи цифрового текстового джерела інформації (рубрикація, заголовки, скорочення, виділення тощо) для оптимізації роботи з текстовою інформацією [9 МОВ 2.1.2-1];

- зіставляє тексти (художні, медіатексти тощо) подібної тематики, зокрема літературні твори різних стилів, літературних напрямів, різних культур [9 МОВ 2.2.4-1];

- робить висновки на основі аналізу й інтерпретації кількох прочитаних текстів (художніх, медіатекстів тощо) [9 МОВ 2.2.7-1];

- характеризує взаємозв'язок між темою, мікротемами та основною думкою тексту (художнього, медіатексту тощо) [9 МОВ 2.2.3-1];

- пояснює естетичну та мистецьку цінність прочитаних текстів (художніх, медіатекстів тощо) у культурно-історичному контексті [9 МОВ 2.3.3-1];

- проєціює емоційно-чуттєвий досвід літературних персонажів на власну поведінку, переконання, ставлення та цінності [9 МОВ 2.3.1-2];

- встановлює значення прочитаного в кількох текстах (художніх, медіатекстах тощо) для досягнення окресленої мети діяльності [9 МОВ 2.4.1];

- характеризує особливості структури тексту (художнього, медіатексту тощо), визначаючи їхні функції та роль мовних засобів у ньому [9 МОВ 2.4.3-1];

- самостійно обирає тексти (художні, медіатексти тощо) українських і зарубіжних авторів, різних стилів і жанрів відповідно до мети читання [9 МОВ 2.5.1-1];

медіатекстах тощо) для досягнення окресленої мети діяльності; створення й презентація текстів тощо).

Мовленнєва діяльність *(стисле переказування; висловлення припущень на основі прочитаного; описання власного емоційного стану, окремих відтінків настрою, почуттів, переживань тощо під час рефлексії власної діяльності або сприймання тексту; усна розповідь відповідно до поставленого завдання; складання тексту опису й роздуму тощо).*

<p>- експериментує з текстом (художнім, медіатекстом тощо) за самостійно визначеним напрямом [9 МОВ 2.7.1-1];</p> <p>- творчо опрацьовує прочитаний текст (художній, медіа тощо) за потреби перепо-відаючи його в іншому культурно-історичному контексті, створюючи фанфіки, буктрейлери тощо [9 МОВ 2.7.1-1];</p> <p>- створює й презентує тексти (художні, медіатексти то-що) різних типів, стилів і жанрів на актуальну самостійно визначену тематику [9 МОВ 3.1.2-1];</p> <p>- оформлює власне висловлення, дотримуючись принципів академічної доброчесності (зокрема авторського права) [9 МОВ 3.1.3-1].</p>		
<p>ЖАНРИ МОВЛЕННЯ 9 год +2 год <i>(есе + тематична робота + аналіз к/р)</i></p>		
1	2	3
<p>- Організовує свою діяльність (мотивує, ставить цілі, планує, прогнозує, контролює, здійснює рефлексію, коригує);</p> <p>- використовує різні ресурси, зокрема цифрові, для розширення читацьких інтересів, демонструючи навички критичного мислення [9 МОВ 2.5.3-1];</p> <p>- створює тексти (художні, медіатексти тощо) різних типів, стилів і жанрів, пов'язуючи різні ідеї та аргументуючи власну позицію [9 МОВ 3.1.2-1];</p> <p>- створює самостійно тексти (художні, медіатексти то-що), використовує різні форми презентації їх для досягнення відповідної комунікативної мети [9 МОВ 3.1.5-1];</p> <p>- аналізує і вдосконалює зміст написаного відповідно до теми й мети висловлювання, усуває огріхи у структурі</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Пояснення. 2. Дорікання. 3. Обман. 4. Співчуття. 5. Відгук читача. 6. Кулінарний рецепт. 7. Привітання особисте. 8. Блог. 9. Чат . 	<p>Організаційна діяльність (цілевизначення; планування; організація роботи; самоконтроль, рефлексія).</p> <p>Пізнавальна діяльність (розуміння особливостей структури тексту пояснення; особливості жанрів «дорікання» і «обман», визначення комунікативних цілей, які вони реалізують; моделювання поведінки в ситуації з доріканням та обманом; визначення ситуацій доцільності співчуття; засвоєння складників структури кулінарного рецепту; моделювання ситуацій застосування рецептів; визначення особливостей особистого привітання; ознайомлення із</p>

<p>тексту, враховуючи стилістичні та жанрові особливості тексту [9 МОВ 3.3.2-1];</p> <p>- імпровізує з різними художніми засобами (з-поміж них і цифровими)[9 МОВ 4.2.2-1].</p>		<p>жанрами «блог» і «чат»; засвоєння порад, як зробити блог цікавим тощо).</p> <p>Текстова діяльність (визначення в тексті літературного твору ситуацій, у яких необхідне пояснення, співчуття; аналіз текстів пояснення, співчуття, відгуку, рецепту, привітання; використання мовних ресурсів для створення тексту мовленнєвого жанру; аналіз і вдосконалення написаного; написання есе на визначену тему; підготовка й аналіз дописів для блогу, чату; написання й аналіз коментарів щодо обговорення обраної проблеми в чаті; тощо).</p>
<p>СПІЛКУВАННЯ 10 год + 3 год <i>(есе + контрольна робота + аналіз контрольної роботи)</i></p>		
<p>1</p>	<p>2</p>	<p>3</p>
<p>- Формулює основну мету та прогнозує наміри співрозмовника, за потреби ставлячи уточнювальні запитання й цитуючи почуте, для налагодження комунікативної взаємодії й порозуміння [9 МОВ 1.4.4-1];</p> <p>- визначає позицію співрозмовника / мовця та ступінь досягнення мети комунікації [9 МОВ 1.5.1-5];</p> <p>- дослухається до інших думок, демонструючи готовність до зміни власної позиції за умови отримання достатньої аргументації [9 МОВ 1.5.1-6];</p> <p>- контролює використання невербальних засобів в умовах реалізації типових стратегій спілкування [9 МОВ 1.7.1-2];</p>	<p>1. Комунікативні наміри. Переконати.</p> <p>2. Комунікативні наміри. Домовитися.</p> <p>3. Адресат спілкування. Звертання у спілкуванні.</p> <p>4. Ознаки багатого мовлення.</p> <p>5. Культура приватного спілкування. Засоби впливу на слухача.</p> <p>6. Стратегії спілкування.</p> <p>7. Емоції у процесі спілкування.</p> <p>8. Роль запитань у спілкуванні. Уточнювальні запитання.</p>	<p>Організаційна діяльність (цілевизначення; планування; організація роботи; самоконтроль, рефлексія).</p> <p>Пізнавальна діяльність (визначення ко-мунікативних намірів, позицій співрозмовника; реалізація намірів «переконати» «до-мовитися»; врахування особливостей адресата спілкування; значення звертання у процесі спілкування; добір і моделювання ситуацій з різними адресатами спілкування; засвоєння ознак багатого мовлення, робота над збагаченням мовлення; використання різних засобів впливу на слухача; виділення</p>

<p>- використовує різні засоби художньої виразності у власному мовленні, обґрунтовуючи доцільність вибору їх [9 МОВ 1.7.2-1];</p> <p>- аналізує і враховує різні емоційні реакції (свої та інших) для ефективного спілкування [9 МОВ 1.8.1-1];</p> <p>- позитивно впливає на емоційний стан учасників групової комунікації, цінуючи власну культурну традицію й виявляючи повагу до інших [9 МОВ 1.8.3-1];</p> <p>- бере участь в онлайнівій взаємодії, виконуючи різні ролі в невеликих групах і використовуючи типові стратегії співпраці в різних ситуаціях [9 МОВ 3.2.2-1];</p> <p>- виконує різні ролі у груповій онлайнівій комунікації, обирає потрібні стратегії співпраці в різних ситуаціях спілкування [9 МОВ 3.2.2-1];</p> <p>- імпровізує з текстом (художнім текстом, медіа текстом тощо), застосовуючи елементи стилізації, пародії тощо, обстоюючи свою позицію у творчості та право на самовираження [9 МОВ 4.2.2-1].</p>	<p>9. Визначення понять у процесі суперечки.</p> <p>10. Ввічливе заперечення.</p>	<p><i>ознак культури приватного спілкування; засвоєння основних стратегій спілкування; розпізнавання емоцій, управління емоціями; формулювання запитань для підтримання спілкування; засвоєння способів визначення понять; добір формул ввічливого заперечення тощо).</i></p> <p>Текстова діяльність (<i>написання й аналіз тексту повідомлення; визначення в тексті комунікативних намірів; аналіз тексту; переказування тексту від першої особи; переказування трансформованого тексту; удосконалення тексту; визначення емоцій, спричинених текстом тощо).</i></p> <p>Мовленнєва діяльність (<i>визначення намірів; обговорення проблем; діалогування на визначену тему; використання жанрів мовлення для розв'язання проблем; формулювання запитань; моделювання суперечки на визначену тему; дискутування на обрану тему (проблему) тощо).</i></p>
--	---	---

3 год на тиждень

МОВНА ЗМІСТОВА ЛІНІЯ

37 год +10 год

ВСТУП

Українська мова і виклики сьогодення

2 год

- фіксує почуте повідомлення (художній текст, медіатекст тощо) для оптимізації запам'ятовування, розуміння й подальшого використання почутого [9 МОВ 1.2.2-1];
- формулює логічні й послідовні висновки на основі аналізу структурно-змістової єдності та інтерпретації кількох прочитаних текстів [9 МОВ 2.2.7-1];
- інтегрує почуте з власним та суспільно-історичним досвідом [9 МОВ 1.4.5-1];
- обстоює власну думку про роль і місце мови в культурно-історичному контексті [9 МОВ 2.4.4-1];
- оцінює зміст і форму почутого повідомлення (художнього тексту, медіатексту тощо) [9 МОВ 1.5.1-1].

Суть поняття «виклик».
Ставлення до мови в українському суспільстві.
Практика мовокористування українців.
Запозичення іншомовних елементів.
Бар'єри розвитку мови

Організаційна діяльність (цілевизначення; планування; організація роботи; самоконтроль, рефлексія).
Пізнавальна діяльність (тлумачення значень слова «виклик»; розуміння й оцінювання ситуації; добір фактів, що підтверджують ставлення до мови; повідомлення про ситуацію із запозиченнями в мови; ознайомлення з досвідом інших країн щодо очищення мови; укладання словника запозичених слів, що мають українські відповідники; презентація бар'єрів розвитку мови; добір прикладів; моделювання ситуацій тощо).
Текстова діяльність (вдумливе читання тексту; доповнення, переформатування тексту; переказування тексту; визначення структурних елементів);
Мовленнєва діяльність (висловлення власного розуміння сучасних викликів; участь в обговоренні викликів сьогодення; діалогізування).

СИНТАКСИС. ПУНКТУАЦІЯ

ПРЯМА Й НЕПРЯМА МОВА

5 год

- Визначає й характеризує системні міжрівневі взаємозв'язки між синтаксичними одиницями різних рівнів, типові закономірності функціонування їх на основі узагальнення власних спостережень за мовою і мовленням, зокрема й за літературними творами [9 МОВ 4.1.1-1];

- складає та оформляє власні тексти (художні тексти, медіатексти тощо) різних типів, стилів і жанрів відповідно до усталених словотвірних, лексичних, орфографічних, граматичних, пунктуаційних і стилістичних норм [9 МОВ 3.1.4-1];

- створює текст на основі кількох графічних джерел інформації, аналізуючи, порівнюючи, систематизуючи, узагальнюючи та оцінюючи її [9 МОВ 2.6.2-1].

1. Повторення вивченого в 5 класі.
2. Заміна прямої мови непрямою.
3. Цитата як спосіб передавання чужої мови.
4. Діалог.
5. Розділові знаки при прямій мові й діалозі (повторення й поглиблення вивченого).

Види навчальної діяльності:

Організаційна діяльність (цілевизначення; планування; організація роботи; самоконтроль, рефлексія).

Пізнавальна діяльність (зіставлення прямої й непрямої мови; усвідомлення різниці; заміна прямої мови непрямою; усвідомлення суті й значення цитат; пошук цитат на задану тему; правила використання цитат; поглиблення поняття діалогу; закріплення й засвоєння розділових знаків при прямій мові та діалозі тощо)

Текстова діяльність (сприйняття й переказування тексту з прямою мовою, цитатами, діалогом; редагування тексту з непрямою мовою; переформатування графічної інформації в текстову; написання повідомлення з використанням цитат тощо).

Мовленнєва діяльність (створення діалогів на задану тему; обговорення проблеми; дискутування тощо).

СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ

30 год +10 год

Очікувані результати:

- розрізняє синтаксичні одиниці різних рівнів на основі аналізу їхніх характерних ознак і функцій у мовленні, виявляє системні міжрівневі взаємозв'язки між ними, типові закономірності функціонування їх на основі узагальнення власних спостережень [9 МОВ 4.1.1-1];
- використовує знання про системність мовних явищ для вдосконалення власного мовлення [9 МОВ 4.1.1-2];
- аналізує окремі мовні явища в усному мовленні, текстах і робить висновки щодо функціонування та доцільності використання певних мовних одиниць [9 МОВ 4.1.2-1];
- на основі прочитаного створює власний або колективний медійний продукт [9 МОВ 2.7.2-1];
- коментує особливості вираження емоційних станів у різних культурах на основі аналізу почутого, з-поміж іншого художніх текстів, медіатекстів тощо, для розвитку власного емоційного інтелекту [9 МОВ 1.8.4-1];
- самостійно створює тексти (художні тексти, медіатексти тощо), виявляючи творчу індивідуальність, використовуючи різні способи їх презентації відповідно до мовленнєвої ситуації [9 МОВ 3.1.5-1];
- аналізує допущені помилки для того, щоб краще пізнати переваги і недоліки власноруч написаних текстів, визначити власні навчальні цілі [9 МОВ 3.3.3-1];
- демонструє толерантність і здатність до конструктивної взаємодії в процесі редагування [9 МОВ 3.3.3-2];

ОЗНАКИ СКЛАДНОГО РЕЧЕННЯ

3 год

Повторення вивченого в 5 класі
Складне речення, його ознаки.

Складні речення без сполучників, із сполучниковим (сурядним і підрядним) зв'язком.

СКЛАДНОСУРЯДНЕ РЕЧЕННЯ

4 год + 3 год

(тематична робота + есе + аналіз робіт)

1. Сміслові зв'язки між частинами складносурядного речення.

2. Сполучники сурядності як засіб зв'язку частин складносурядного речення.

3-4. Розділові знаки між частинами складносурядного речення.

СКЛАДНОПІРЯДНЕ РЕЧЕННЯ

16 год + 5 год

(презентація проєктів + аналіз проєктів+ тематична робота + есе + аналіз робіт)

1. Складнопірядне речення: будова й засоби зв'язку.

2. Сполучники підрядності й сполучні слова у складнопірядних реченнях.

Види навчальної діяльності:

Організаційна діяльність (цілевизначення; планування; організація роботи; самоконтроль, рефлексія).

Пізнавальна діяльність (усвідомлення ознак складного речення; розуміння ролі складних речень у живому мовленні та друкованих текстах різних стилів і жанрів; визначення смислових зв'язків між частинами складного речення; пунктуаційний аналіз; усвідомлення правил пунктуації в складному реченні; розрізнення сполучників і сполучних слів; розпізнавання видів складнопірядного речення; визначення смислових відношень між частинами складного безсполучникового речення; визначення комунікативного потенціалу складного речення; розуміння ролі безсполучникових складних речень і складних речень з різними видами сполучникового і безсполучникового зв'язку в живому мовленні й письмових текстах; дослідження сфер застосування різних типів складного речення; узагальнення інформації про складне речення).

Текстова діяльність (розпізнавання речень визначеного типу у художніх і медійних текстах; коментування текстів засобами складного речення; створення текстів із застосуванням речень визначеного типу; аналіз синтаксичних і пунктуаційних помилок у тексті; зображення текстової

<p>- використовує твори мистецтва для створення власних текстів (художніх текстів, медіатекстів тощо) та під час комунікації [9 МОВ 4.2.3-1];</p> <p>- удосконалює власний стиль мовлення, послуговуючись різноманітними джерелами [9 МОВ 4.2.4-1];</p> <p>- використовує різноманітні стратегії (наприклад, вільний запис асоціацій, «карти знань», складання списків дивних ідей, мозкова атака тощо) для продукування нових мистецьких ідей, використовує ідеї інших і доопрацьовує [9 МОВ 4.2.3-2].</p>	<p>3. Види складнопідрядних речень.</p> <p>4. Складнопідрядні речення з підрядними означальними.</p> <p>5. Складнопідрядні речення з підрядними з'ясувальними.</p> <p>6. Складнопідрядні речення з підрядними обставинними місця й часу</p> <p>7. Складнопідрядні речення з підрядними обставинними порівняльними, способу дії, міри або ступеня.</p> <p>8-9. Складнопідрядні речення з підрядними обставинними умови, мети, причини.</p> <p>10. Складнопідрядні речення з підрядними обставинними наслідку і допусту.</p> <p>11. Розділові знаки між частинами складнопідрядного речення.</p> <p>12. Складнопідрядні речення в художньому тексті й мовленні.</p> <p>13-14. Складнопідрядне речення з кількома підрядними частинами.</p> <p>15-16. Розділові знаки у складнопідрядному реченні з кількома підрядними частинами.</p> <p style="text-align: center;">БЕЗПОЛУЧНИКОВЕ СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ</p> <p style="text-align: center;">4 год</p> <p>1. Сміслові відношення між частинами безсполучникового складного речення.</p>	<p><i>інформації про складне речення у вигляді схеми, моделі, таблиці; побудова діалогів із використанням у репліках складних речень;</i></p> <p>Мовленнєва діяльність (використання різних типів складного речення у мовленні, у письмових текстах; збагачення тексту складними реченнями; трансформування у тексті простих речень у складні і навпаки; обговорення визначеної проблеми тощо).</p>
---	---	--

	<p>2. Розділові знаки в безсполучникових реченнях. 3. Двокрапка в безсполучниковому складному реченні. 4. Тире в безсполучниковому складному реченні.</p> <p style="text-align: center;">СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ З РІЗНИМИ ВИДАМИ СПОЛУЧНИКОВОГО Й БЕЗСПОЛУЧНИКОВОГО ЗВ'ЯЗКУ</p> <p style="text-align: center;">3 год + 2 год <i>(тематична робота + аналіз робіт)</i></p> <p>1. Складне речення з різними видами зв'язку. 2. Розділові знаки у складному реченні з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку. 3. Узагальнення вивченого.</p>	
МОВЛЕННЄВА ЗМІСТОВА ЛІНІЯ		
<p>ІНФОРМАЦІЯ 9 год + 5 год <i>(тематична робота + аналіз т/р, презентація проєктів + есе + аналіз робіт)</i></p>		
<p style="text-align: center;">1</p> <p>- самостійно визначає критерії добору і способи пошуку інформації [9 МОВ 2.5.2-1]; - з'ясовує важливість і прогнозує доцільність подальшого використання інформації, здобутої з кількох текстів (художніх текстів, медіатекстів тощо),</p>	<p style="text-align: center;">2</p> <p>1. Повторення вивченого в 7-8 класах 2. Новизна і важливість інформації (практично) 3. Події і факти.</p>	<p style="text-align: center;">3</p> <p>Організаційна діяльність (цілевизначення; планування; організація роботи; самоконтроль, рефлексія). Пізнавальна діяльність (визначення критеріїв новизни і важливості інформації; з'ясування важливості інформації й</p>

<p>спираючись на прочитане та інші джерела [9 МОВ 2.4.1-1];</p> <ul style="list-style-type: none"> - фіксує почуте повідомлення (художній текст, медіатекст тощо) для оптимізації запам'ятовування, розуміння й подальшого використання почутого [6 МОВ 1.2.2-1]; - самостійно складає і komponує складний план, створює конспект, тези почутого, характеристику персонажів літературного твору, доцільно використовуючи цитування, скорочення, умовні позначення, символи тощо [9 МОВ 1.2.2-1]; - самостійно передає за допомогою візуалізації та різних графічних засобів власне розуміння почутого повідомлення (художнього тексту, медіатексту тощо), структуруючи інформацію за допомогою схем, таблиць, графіків тощо [9 МОВ 1.2.3-1]; - визначає зв'язок між фрагментами частково неповної інформації, наданої з одного чи кількох різних джерел, для формування цілісного уявлення [9 МОВ 1.4.2-1]; - аналізує стильові, жанрові, естетичні та мовні особливості почутого повідомлення (художнього тексту, медіатексту тощо) [9 МОВ 1.4.3-1]; - прогнозує вплив зміни форми на зміст і навпаки [9 МОВ 1.4.3-2]; - оцінює зміст і форму почутого повідомлення (художнього тексту, медіатексту тощо) [9 МОВ 1.5.1-1]; - обґрунтовує свою позицію щодо почутого повідомлення (художнього тексту, медіатексту тощо) покликаючись на власний досвід та окремі джерела (які вважає авторитетними) [9 МОВ 1.5.1-4]; - представляє текстову інформацію з одного або кількох джерел, зокрема літературних творів, комбінуючи різні 	<ol style="list-style-type: none"> 4. Правдивість інформації (прак-тично). 5. Фейки. Причина появи. Особливості поширення. 6. Ознаки фейкової реклами. 7. Особливості сучасної хроніки 8. Світлина як носій інформації. 9. Ознаки фотошопу. 	<p><i>прогнозування доцільності подальшого використання її; виявлення й аналіз фактів; визначення зв'язку між фрагментами інформації для формування цілісного уявлення; засвоєння ознак фейковості; оцінювання змісту інформації; визначення особливостей сучасної хроніки; перекодування інформації, яку містить світлина; засвоєння ознак фотошопу тощо).</i></p> <p>Текстова діяльність (фіксування почутої інформації для кращого запам'ятання, розуміння й використання; складання плану, конспекту, тез почутого; відтворення почутої інформації за допомогою візуалізації, різних графічних засобів; аналіз стильових, жанрових, мовних особливостей тексту; аналіз тексту реклами; критичне читання інформації; переказування почутої інформації; написання есе; створення власної інформації тощо).</p> <p>Мовленнєва діяльність (висловлення припущень щодо змісту інформації; обговорення подій і фактів; дискутування; діалогування на визначену тему; підготовка запитань для майбутньої дискусії; усне висловлення з обґрунтуванням свого ставлення до інформації; оцінювання змісту й форми почутої інформації; коментування тощо).</p>
--	---	--

способи візуалізації змісту (схема, модель, графік, малюнок, креслення, діаграма тощо) [9 МОВ 2.6.1-2].

ТЕКСТ

14 год + 5 год

(тематична робота + аналіз т/р + есе + аналіз письмових робіт + презентація проєкту)

1

- Організовує свою діяльність (*мотивує, ставить цілі, планує, прогнозує, контролює, здійснює рефлексію, коригує*);
- ефективно використовує складники друкованого чи цифрового текстового джерела інформації для досягнення мети читання [9 МОВ 2.1.2-2];
- сприймає тексти (художні, медіатексти тощо) відповідно до особливостей національної культури та епохи [9 МОВ 2.1.3-1];
- співвідносить зміст сприйнятого тексту (художнього, медіатексту тощо) з історичним і соціо-культурним контекстами, світоглядною позицією автора [9 МОВ 2.1.3-1].
- виокремлює очевидну та приховану інформацію; розрізняє об'єктивні факти і суб'єктивні судження в тексті (художньому тексті, медіатексті тощо) [9 МОВ 2.2.2-1];
- визначає зв'язок між елементами змісту тексту (художнього тексту, медіатексту тощо) [9 МОВ 2.2.3-1];
- визначає зв'язок між компонентами змісту, структури та мовним оформленням текстів різних стилів, зокрема й літературних творів різних родів, жанрів, напрямів, течій, епох, національних культур [9 МОВ 2.2.6-1];
- розмежовує в тексті фактичну інформацію, суб'єктивні судження та прихований підтекст, наводить аргументи для спростування або підтвердження суджень, коментує

2

1. Повторення вивченого в 7-8 класах.
2. Читання. Ознайомлювальне читання.
3. Вивчальне читання.
4. Прийоми осмислення навчального тексту.
5. Читання для задоволення.
6. Вторинні тексти. Анотація.
7. Передмова.
8. Творчий переказ.
9. Відгук.
10. Розповідь-спогад.
11. Розповідь про свою ідею.
12. Роздум у художньому тексті.
13. Академічна доброчесність.
14. Узагальнення вивченого

3

Організаційна діяльність (*цілевизначення; планування; організація роботи; самоконтроль, рефлексія*).

Пізнавальна діяльність (*засвоєння особливостей ознайомлювального та вивчального читання; використання складників тексту для досягнення мети читання; ознайомлення з прийомами осмислення навчального тексту; розгляд особливостей вторинних текстів; засвоєння суті й структури анотації й передмови; ознайомлення з правилами академічної доброчесності тощо*).

Текстова діяльність (*сприймання тексту з урахуванням особливостей культури та епохи; сприймання текстів різних жанрів і стилів; визначення специфіки складників структури текстів; співвіднесення змісту сприйнятого тексту з історичним чи культурним контекстом; прийоми співвіднесення тексту з історичним чи соціокультурним контекстом; визначення зв'язку між елементами змісту тексту; виявлення фактичної й прихованої інформації; визначення естетичної й мистецької цінності тексту*);

<p>підтекст, наводить приклади з особистого та суспільного досвіду [9 МОВ 2.2.2-1];</p> <ul style="list-style-type: none"> - знаходить спільне і відмінне в літературних творах різних культур за тематикою, проблематикою, стилем, мовним оформленням, структурою, часом створення тощо [9 МОВ 2.2.4-1]; - характеризує взаємозумовленість компонентів змісту, структури й мовного оформлення текстів різних типів, стилів і жанрів, епох і культур з увагою до культурно-історичного контексту, естетичного та ціннісного потенціалу [9 МОВ 2.2.6-1]; - обґрунтовує естетичну та мистецьку цінність прочитаних текстів у культурно-історичному контексті з увагою до взаємозв'язків української та інших національних культур [9 МОВ 2.3.3-1]; - висловлює власну думку про те, як особливості форми, мови тексту (художнього тек-сту, медіатексту тощо) впливають на вираження змісту й досягнення відповідної мети [9 МОВ 2.4.3-1]; - визначає роль і місце тексту в культурно-історичному контексті [9 МОВ 2.4.4-1]; - пропонує варіанти інтерпретації образів, подій і ситуацій у текстах (художніх текстах, медіатекстах тощо), зважаючи на потенційну множинність прочитання в різних контекстах [9 МОВ 2.4.5-1]; - керує власною читацькою діяльністю, долаючи інформаційний шум, орієнтуючись у джерельних базах [9 МОВ 2.5.3-1]; - додержує засад академічної доброчесності, зокрема норм авторського права, під час створення власних текстів [9 МОВ 3.1.3-1]; - добирає виражальні мовні засоби, виявляючи творчу індивідуальність [9 МОВ 3.1.5-2]. 		<p><i>передавання/відтворення текстової інформації графічно тощо).</i></p> <p>Мовленнєва діяльність <i>(висловлення власної думки, ставлення до зображеного в тексті; переказування текстів відповідно до поставленого завдання; обговорення проблем, порушених у тексті; дискусія; написання есе тощо).</i></p>
---	--	---

ЖАНРИ МОВЛЕННЯ 7 год + 2 год <i>(тематична робота + аналіз т/р)</i>		
1 <p>- Організовує свою діяльність (<i>мотивує, ставить цілі, планує, прогнозує, контролює, здійснює рефлексію, коригує</i>);</p> <p>- визначає специфіку складників структури текстів (художніх текстів, медіатекстів тощо) різних родів і жанрів, а також особливості міжродових і міжжанрових утворень [9 МОВ 2.1.2-2];</p> <p>- логічно й послідовно презентує в доцільній жанровій формі власні погляди, ідеї, переконання, підкріплюючи їх присутніми аргументами та наводячи доречні приклади з власного або суспільно-історичного досвіду [9 МОВ 1.6.1-1];</p> <p>- добирає виражальні мовні засоби, виявляючи творчу індивідуальність [9 МОВ 3.1.5-2].</p>	2 <ol style="list-style-type: none"> 1. Виступ. 2. Дезінформація. 3. Застереження. 4. Зізнання. 5. Інтерв'ю. 6. Осуд. Плітки 7. Самооцінка. 	3 <p>Організаційна діяльність (цілевизначення; планування; організація роботи; самоконтроль, рефлексія).</p> <p>Пізнавальна діяльність (засвоєння структурно-змістових особливостей жанрів «виступ», «дезінформація», «застереження», «зізнання», «інтерв'ю», «осуд», «плітки», «самооцінка»; зіставлення різних жанрів мовлення; обґрунтування життєвої важливості кожного жанру; виявлення проблем (викликів), які можна розв'язати засобами жанрів мовлення; моделювання життєвих ситуацій із застосуванням зазначеного жанру; аналіз структури виступу; визначення явищ, дій, учинків, що потребують осуду тощо).</p> <p>Текстова діяльність (підготовка виступу на визначену тему; аналіз тексту виступу; переказування тексту чужого виступу; виявлення в художньому тексті ситуацій, у яких доцільно застосувати застереження, зізнання; аналіз тексту «самооцінки»; добір доцільних мовних засобів для конкретного жанру тощо).</p>

Мовленнєва діяльність (обговорення, дискусія, написання есе; передавання засобами мови власного емоційного стану, настрою, почуттів, переживань тощо).

СПІЛКУВАННЯ
13 год + 2 год
(тематична робота + есе)

1

- Характеризує міжособистісні взаємодії в тексті (художньому тексті, медіатексті тощо), указуючи на розмаїття емоційних станів і пояснюючи їх, для розвитку власного емоційного інтелекту [9 МОВ 1.8.4-2];
- керує власними емоціями в типових ситуаціях спілкування [9 МОВ 1.8.2-1];
- здійснює емоційну саморегуляцію, доречно використовуючи вербальні й невербальні засоби (наприклад, під час виступу перед аудиторією) [9 МОВ 1.8.2-1];
- робить аргументовані висновки про наявність у тексті ознак маніпулятивного впливу, доречно цитуючи відповідні фрагменти [9 МОВ 2.4.2-2];
- обстоює власну думку про роль і місце тексту в культурно-історичному контексті [9 МОВ 2.4.4-1];
- визначає та прогнозує взаємовплив елементів форми і змісту усного повідомлення в мінливих ситуаціях спілкування [9 МОВ 1.4.3-1];
- бере участь в онлайн-ових дискусіях, зокрема виступає в ролі її організатора та модератора; розпізнає розбіжності в думках, толерантно обстоює власну позицію, дотримуючись етикету, засад академічної доброчесності, зважаючи на міжкультурне розмаїття [9 МОВ 3.2.3-2];
- дотримується основ безпечної поведінки в цифровому просторі, розпізнає деякі прояви маніпулятивних впливів у цифровому просторі та уникає їх [9 МОВ 3.2.4-2].
- модерує онлайн-ову дискусію, бере участь в обговоренні суспільно значущих проблем [9 МОВ 3.2.3-1];
- толерантно коментує різні погляди на проблему обговорення, узагальнює їх, обстоює власну позицію, використовує в

2

1. Комунікативні наміри. Домовлятися.
2. Культура спілкування. Українські традиції.
3. Приватна бесіда. Говорити правду чи ні?
4. Чути співрозмовника.
5. Врахування ситуації спілкування. Контекст.
6. Офіційне спілкування.
7. Обговорення.
8. Жести і міміка у спілкуванні. Жести доречні й недоречні.
- 9-10. Мовленнєві недоліки.
11. Афоризми у мовленні
12. Емоції і голос.
13. Форми презентації.

3

Організаційна діяльність (цілевизначення; планування; організація роботи; самоконтроль, рефлексія).

Пізнавальна діяльність (визначення видів комунікативних намірів; засвоєння особливостей наміру «домовлятися»; ознайомлення з прийомами керування власними емоціями; добір аргументів; розгляд особливостей української культури спілкування; визначення особливостей приватної бесіди; моделювання різних ситуацій спілкування; розшифрування жестів і міміки; повторення відомостей про афоризми; виявлення зв'язку між емоціями й голосом; розгляд форм презентації тощо).

Текстова діяльність (читання, переказування, аналіз тексту відповідно до поставлених завдань; інтерпретування й переформатування тексту тощо)

Мовленнєва діяльність (усне висловлення з обґрунтуванням свого ставлення до події, явища, вчинку; вправління у доцільному використанні жестів і міміки; використання афоризмів під час діалогування; подолання невпевненості в офіційному й приватному спілкуванні тощо).

онлайнному спілкуванні етикетні формули, дотримує засад академічної доброчесності [9 МОВ 3.2.3-2]; - спілкується в цифровому середовищі на засадах кібербезпеки та академічної доброчесності [9 МОВ 3.2.4-2].		
Організовує свою діяльність (мотивує, ставить цілі, планує, прогнозує, контролює, здійснює рефлексію, коригує).	Повторення в кінці року – 1 год	На розсуд учителя

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Результати навчання – це знання, уміння, навички, ставлення, цінності, набуті в процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, виміряти й оцінити та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми на кожному рівні (циклі) загальної середньої освіти.

Основні **функції оцінювання**: **формувальна** (забезпечує відстеження динаміки навчального поступу); **констатувальна** (забезпечує встановлення рівня досягнення результатів навчання); **діагностувальна** (надає інформацію про стан досягнення результатів навчання, наявність навчальних втрат, причини виникнення утруднень); **коригувальна** (надає змогу вчителю відповідним чином адаптувати освітній процес); **орієнтувальна** (надає змогу відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати розвиток їх); **мотиваційно-стимулювальна** (активізує внутрішні й зовнішні мотиви до навчання); **розвивальна** (мотивує до рефлексії та самовдосконалення); **прогностична** (ставить цілі навчання на майбутнє); **виховна** (сприяє вихованню в учнів свідомої дисципліни, наполегливості в роботі, працьовитості, почуття відповідальності, обов'язку).

Основні **види оцінювання** освітніх результатів учнів:

- 1) **формувальне** оцінювання (відстежуємо поступ учнів, визначаємо їхні освітні потреби для скерування освітнього процесу на підвищення ефективності навчання з урахуванням визначених результатів навчання);
- 2) **підсумкове** оцінювання (показує результат навчання та розвитку за певний період/цикл);
- 3) **державна підсумкова атестація** (передбачає оцінювання відповідності результатів навчання учнів вимогам Держстандарту на етапі завершення здобуття базової середньої освіти).

Формувальне оцінювання (ФО) здійснюємо постійно, на кожному уроці у різних формах (оцінювання, самооцінювання, взаємооцінювання). До підсумкового вдаємося періодично (тематичне, семестрове і річне).

ФО допомагає учням усвідомити способи досягнення кращих результатів. З цією метою на кожному уроці запускаємо алгоритм: цілевизначення – етапи досягнення цілей – рефлексія, що допомагає учням стати справжніми суб'єктами освітнього процесу, бачити цілі, досягати їх та аналізувати власну навчальну діяльність.

Підсумкове оцінювання має три види, що залежать від часового проміжку й обсягу навчального матеріалу, а саме:

- **тематичне** (проводимо після вивчення теми, розділу; у 7 класі виділяємо 7 тематичних робіт за кількістю розділів, зокрема: «Дієслово», «Прислівник», «Службові частини мови», «Інформація», «Текст», «Жанри мовлення» і «Спілкування»); для зручності розроблено «Зошит моїх досягнень» (Київ: Грамота. 2024);

- **семестрове** (проводимо у кінці семестру; це загальна оцінка, яку виводимо з балів формувального (на основі оцінювання загальних груп результатів) й тематичного оцінювання);

- **річне** (виставляємо оцінку за результатами двох семестрових).

Результати оцінювання виражають у балах (від 1 до 12) та/або в оцінкових судженнях.

Оцінювання здійснюємо за визначеними критеріями, що дають змогу встановити відповідність між вимогами до обов'язкових результатів навчання, які визначає Державний стандарт, і фактичними результатами навчання, яких досягають учні.

Критерії оцінювання реалізуємо за **чотирма рівнями**: *початковим, середнім, достатнім і високим*.

Кожний наступний рівень охоплює вимоги до попереднього, а також додає нові. Критерії оцінювання дають змогу здійснювати оцінювання результатів навчання за 12-бальною шкалою.

Оцінювання результатів навчання здійснюємо за допомогою таких засобів:

- 1) усних завдань (опитування, усний переказ, міркування, коментування, участь у діалозі тощо);
- 2) спостереження за різними видами діяльності учнів;
- 3) письмових завдань (вправа, тест, есе, індивідуальне завдання, тематична робота тощо);
- 4) практичних завдань (проект, створення колажів, таблиць, схем, презентація виконаного завдання тощо);
- 5) самооцінювання;
- 6) взаємооцінювання.

У журналі це має такий вигляд:

№п/п	П. І. П. учня/учениці	01.09				02.09				03.09				04.09				ТР	есе	Семестрова
		ГР1	ГР2	ГР3	ГР4	ГР1	ГР2	ГР3	ГР4	ГР1	ГР2	ГР3	ГР4	ГР1	ГР2	ГР3	ГР4			

1	Бондар Андрій																			
2	Величко Захар																			
3	Гринів Олена																			
4	Дмитерко Ірина																			
5	Єщенко Ігор																			
6	Журило Павло																			
7	Зоряна Любов																			

Частотність та процедуру оцінювання визначає вчитель з урахуванням дидактичної мети, особливостей змісту навчального предмета, рівня підготовки й індивідуальних характеристик учнів тощо.

До оцінювання наскрізних умінь бажано долучати шкільного психолога.

Під час навчання в дистанційному та змішаному режимах спосіб оцінювання результатів навчання (очно чи дистанційно) визначає вчитель.

У **формульованому оцінюванні** важливим орієнтиром є таксономія освітніх цілей за когнітивними видами діяльності, що є орієнтиром у доборі завдань і дає змогу орієнтуватися в рівнях, а саме:

1) **початковому** (уміння розпізнавати, пригадувати, відтворювати окремі елементи змісту навчання);

2) **середньому** (розуміння та застосування елементів змісту навчання);

3) **достатньому** (уміння аналізувати навчальну інформацію; класифікувати, порівнювати, узагальнювати, інтегрувати, уточнювати, упорядковувати);

4) **високому** (уміння оцінювати навчальну інформацію або власну навчальну діяльність, здійснювати рефлексію, перекодовувати інформацію з текстової у графічну й навпаки, створювати, продукувати).

Кожний наступний рівень (від початкового до високого) охоплює показники результатів навчання попереднього рівня та містить нові показники результатів навчання.

У журналі, крім поурочних балів, упродовж семестру окремим рядком виставляємо оцінку за:

- есе;

- тематичні роботи.

У «Свідоцтві досягнень» виставляємо семестрові оцінки за групами результатів.

На підставі оцінок за групами результатів виставляють загальну оцінку за семестр. Оцінка за семестр може бути скоригованою.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Бал	ГАЛУЗЕВІ КРИТЕРІЇ			
	Група результатів 1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях	Група результатів 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних ви-дів (зокрема художніх, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду	Група результатів 3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови	Група результатів 4. Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної твор-чости, спостереження за мовними та літературними явищами, аналіз їх.
1	Учень / учениця: сприймає і розпізнає інформацію, отриману від учителя (інших осіб); відповідає на окремі прості запитання за змістом почутого, використовуючи прості однотипні фрази; припускається суттєвих змістових помилок; виконує окремі прості репродуктивні завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя	Учень / учениця: сприймає і розпізнає інформацію з тексту / медіатексту, запропонованого вчителем (іншими особами); відповідає на окремі прості запитання за змістом прочитаного / переглянутого, використовуючи прості однотипні фрази; припускається суттєвих змістових помилок; виконує окремі прості репродуктивні завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя	Учень / учениця: демонструє вміння записувати висловлення, зокре-ма в цифровому середовищі; частково відтворює способи діяльності за наданим зразком, припускаючись різного виду помилок; порівнює написане зі зразком і коригує за допомоги вчителя.	Учень / учениця: сприймає і розпізнає інформацію про мовні одиниці, мовні та літературні явища; відповідає на окремі прості запитання, припускаючись суттєвих по-милок; виконує частину простих завдань / навчальних дій щодо спостереження за мовою та мовленням за наданим зразком з допомогою вчителя; передає інформацію, використовуючи короткі однотипні фрази.
2	Учень / учениця: відтворює незначну частину інформації, отриманої від учителя (інших осіб) або із запропонованих джерел; відповідає на частину простих запитань за змістом почутого, припускається змістових і логічних помилок; виконує частину простих репродуктивних завдань / навчальних дій за наданим зразком	Учень / учениця: відтворює незначну частину інформації з тексту / медіа-тексту, який пропонує вчитель (інші особи); відповідає на частину простих запитань за змістом прочитаного / переглянутого, припускається змістових і логічних помилок; виконує час-тину простих репродуктивних завдань / навчальних дій за наданим зразком з допомогою	Учень / учениця: відтворює висловлення різних письмових жанрів, зокрема повідомлення в цифровому середовищі, за наданим шаблоном зі зміною предмета повідомлення і частково записує їх, демонструючи усвідомлення окремих фактів та елементарних уявлень; відповідає на запитання вчителя щодо відповідності	Учень / учениця: відтворює незначну частину інформації про мовні одиниці, мовні та літературні явища; відповідає на частину простих запи-тань, припускаючись суттє-вих помилок; виконує прості завдання / навчальні дії

	з допомогою вчителя; виявляє зацікавлення ідеями, які висловлюють інші; комунікує з іншими за потреби, використовуючи прості однотипні фрази.	вчителя; виявляє зацікавленість до ідей, висловлених іншими; комунікує з іншими за потреби, використовуючи прості однотипні фрази	письмового висловлення меті, частково коригує його за допомоги вчителя; використовує стандартні мовні засоби під час відтворення зразка, припускаючись різних помилок	щодо спостереження за мовою та мовленням за наданим зразком з допомогою вчителя; комунікує з іншими за потреби, використовуючи прості однотипні фрази й повторюючи сказане співрозмовниками.
3	Учень /учениця: відтворює частину інформації, отриманої від учителя (інших осіб) або із запропонованих джерел; відповідає на прості запитання за змістом почутого, припускається незначних змістових і логічних помилок; виконує прості репродуктивні завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя, долучається до роботи в групі; висловлює думки простими фразами; перепитує, уточнюючи інформацію, потрібну для розуміння змісту почутого.	Учень /учениця: відтворює частину інформації з тексту / медіатексту, який пропонує вчитель (інші особи); відповідає на прості запитання за змістом прочитаного / переглянутого, припускається змістових і логічних помилок; виконує прості репродуктивні завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя, долучається до роботи в групі; висловлює думки щодо прочитаного / переглянутого простими фразами; перепитує, уточнюючи інформацію, потрібну для розуміння змісту.	Учень /учениця: відтворює висловлення різних письмових жанрів, зокрема повідомлення в цифровому середовищі, за наданим шаблоном зі зміною предмета повідомлення і записує їх; відповідає на запитання вчителя щодо відповідності письмового висловлення меті, коригує його лише за допомоги вчителя; використовує стандартні мовні засоби під час відтворення зразка, припускаючись різного виду помилок.	Учень /учениця: відтворює частину інформації про мовні одиниці, мовні та літературні явища; припускається суттєвих помилок; відповідає на частину простих запитань; виконує завдання / навчальні дії щодо спостереження за мовою та мовленням за наданим зразком з допомогою вчителя; долучається до роботи в групі; висловлюється простими фразами; часто перепитує, уточнюючи потрібну інформацію.
4	Учень /учениця: відтворює основну інформацію, отриману від учителя (інших осіб) або із запропонованих джерел; відповідає на прості запитання за змістом почутого; виконує репродуктивні завдання / навчальні дії за зразком під керівництвом учителя, зокрема під час роботи в	Учень і учениця: відтворює основну інформацію із тексту / медіатексту, запропонованого вчителем (іншими особами); відповідає на прості запитання за змістом прочитаного / переглянутого; виконує репродуктивні завдання / навчальні дії за зразком під керівництвом учителя, зокрема під час роботи в групі;	Учень /учениця: створює власні висловлення різних письмових жанрів, зокрема повідомлення в цифровому середовищі, за наданим шаблоном і записує їх; відповідає на запитання вчителя щодо завершеності власного висловлення в переданні інформації, коригує його лише за	Учень /учениця: відтворює основну інформацію про мовні одиниці, мовні та літературні явища; відповідає на прості запитання з постійною опорою на запропоноване джерело інформації, може пояснити окремі поняття /

	<p>групі; підтримує спілкування в межах запропонованої теми, використовуючи прості фрази.</p>	<p>пояснює зміст прочитаного / переглянутого, використовуючи прості фрази</p>	<p>допомоги вчителя; обмежено використовує мовні засоби під час створення власних висловлень, припускаючись різного виду помилок</p>	<p>терміни / навчальні дії; виконує завдання / навчальні дії щодо спостереження за мовою та мовленням за зразком під керівництвом учителя; виконує деякі обов'язки в групі, для розв'язання пошукових та /або творчих завдань; підтримує ініційоване іншими спілкування в межах обговорюваної теми, використовуючи прості фрази, обмежено вживаючи наукові поняття.</p>
5	<p>Учень /учениця: застосовує частину основної інформації, отриманої від учителя (інших осіб) або із запропонованих джерел для виконання навчальних завдань; відповідає на запитання за змістом почутого; виконує репродуктивні завдання / навчальні дії за запропонованим алгоритмом під керівництвом учителя, зокрема під час роботи в групі; долучається до спілкування в межах запропонованої теми, використовуючи прості фрази.</p>	<p>Учень /учениця: застосовує частину основної інформації із тексту / медіа-тексту, який пропонує вчитель (інші особи) для виконання навчальних завдань; відповідає на запитання за змістом прочитаного / переглянутого; виконує репродуктивні завдання / навчальні дії за запропонованим алгоритмом під керівництвом учителя, зокрема під час роботи в групі; коментує зміст прочитаного і переглянутого, використовуючи прості фрази.</p>	<p>Учень / учениця: створює власні висловлення різних письмових жанрів за зразком, зокрема повідомлення в цифровому середовищі, демонструє утруднення в дотриманні мети та врахуванні адресата, записує висловлення в довільній формі; відповідає на запитання вчителя щодо завершеності власного висловлення в переданій інформації, коригує його лише за допомоги вчителя; обмежено використовує основні мовні засоби під час створення власних висловлень, припускаючись різного виду помилок.</p>	<p>Учень /учениця: застосовує основну інформацію про мовні одиниці, мовні та літературні явища; відповідає на прості запитання з опорою на запропоновані джерела інформації; може пояснити основні поняття / явища і навчальні дії; виконує незначну частину дослідницького та/або творчого завдання за запропонованим алгоритмом, за потреби звертаючись по допомогу, під час роботи в групі; долучається до обговорення відомої теми, використовуючи прості</p>

				фрази, доречно вживаючи окремі наукові поняття.
6	Учень / учениця: застосовує інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань; виконує репродуктивні завдання / навчальні дії за запропонованим алгоритмом за потреби звертатися по допомогу, зокрема під час роботи в групі; розпізнає з допомогою вчителя проблемні ситуації й висловлює окремі припущення щодо способів розв'язання їх; спілкується в межах запропонованої теми без значних утруднень.	Учень /учениця: застосовує інформацію із тексту / медіатексту, який пропонує вчитель (інші особи) для виконання навчальних завдань; виконує репродуктивні завдання / навчальні дії за запропонованим алгоритмом за потреби звертаючись по допомогу, зокрема під час роботи в групі; розпізнає з допомогою вчителя проблемні ситуації й висловлює окремі припущення щодо способів розв'язання їх; коментує зміст прочитаного / переглянутого.	Учень / учениця: створює власні висловлення різних письмових жанрів за зразком, зокрема повідомлення в цифровому середовищі, урахувуючи мету й адресата, запи-сує висловлення відповідно до вимог жанру; відповідає на запитання вчителя щодо структурно-сислового завершення власного висловлення в переданні інформації, коригує його лише за допомоги вчителя; обмежено використовує стандартні мовні засоби під час створення власних висловлень, припускаю-чись різного виду помилок.	Учень /учениця: застосовує інформацію про мовні одиниці, мовні та літературні явища; відповідає на прості запитання з опорою на запропоновані джерела інформації; розуміє і пояснює основні поняття / явища / навчальні дії, наводить прості приклади; виконує самостій-но частину дослідницького та/або творчого завдання за наданим алгоритмом; розпізнає з допомогою вчителя окремі проблемні ситуації і висловлює припущення щодо розв'язання їх, зокрема під час роботи в групі; спілкується щодо способу виконання дослідницького та/або творчого завдання, доречно вживаючи основні наукові поняття.
7	Учень / учениця: виокремлює в почутому інформацію, потрібну для виконання навчальних завдань і розв'язання проблемних ситуацій; виконує репродуктивні й окремі частково-пошукові завдання за запропонованим алгоритмом, зокрема під час	Учень /учениця: виокремлює з тексту / медіатексту інформацію, потрібну для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; виконує репродуктивні й окремі частковопошукові завдання за запропонованим алгоритмом, зокрема під час роботи в групі; розпізнає	Учень / учениця: створює власні висловлення різних письмових жанрів, зокрема повідомлення в цифровому середовищі, урахувуючи мету та адресата, записує їх відповідно до вимог жанру, взаємодіє з іншими особами в цифровому середовищі;	Учень /учениця: виокремлює у запропонованих джерелах потрібну інформацію; відповідає на запитання за опрацьованою інформацією; перетворює один вид інформації в інший за

	<p>роботи в групі; розпізнає проблемні ситуації і розв'язує їх відомим способом з допомогою вчителя; спілкується в межах запропонованої теми; наводить окремі аргументи й приклади на підтвердження висловленої думки.</p>	<p>проблемні ситуації і розв'язує їх відомим способом з допомогою вчителя; наводить окремі аргументи й приклади на підтвердження висловленої думки щодо змісту прочитаного / переглянутого.</p>	<p>відповідає на запитання вчителя щодо завершеності власного висловлення в переданні інформації; частково коригує написане щодо форми (орфографія, пунктуація, граматичні форми слів); використовує стандартні мовні засоби під час створення власних висловлень, припускаючись різного виду помилок.</p>	<p>зразком; виконує окремі дослідницькі та/або творчі завдання за запропонованим алгоритмом самостійно або в співпраці з однокласниками, за потреби звертаючись по допомогу; розпізнає окремі проблемні ситуації і висловлює припущення щодо розв'язання їх; долучається до обговорення окремих етапів виконання дослідницького та/або творчого завдання, наводить окремі аргументи й приклади.</p>
8	<p>Учень / учениця: зіставляє, порівнює за визначеними критеріями почуте; добирає прийнятний із запропонованих спосіб для унаочнення й візуалізації інформації; виконує окремі пошукові завдання за запропонованим алгоритмом, зокрема під час роботи в групі, за потреби звертаючись по допомогу; розв'язує проблемні ситуації відомим способом під керівництвом учителя; заохочує до спілкування й долучається до обговорення певної теми; наводить аргументи й приклади щодо почутого.</p>	<p>Учень / учениця: зіставляє, порівнює за визначеними критеріями зміст прочитаного / переглянутого; добирає прийнятний із запропонованих спосіб для унаочнення й візуалізації інформації; виконує окремі пошукові завдання за запропонованим алгоритмом, зокрема під час роботи в групі, за потреби звертаючись по допомогу; розв'язує проблемні ситуації відомим способом під керівництвом учителя; долучається до обговорення змісту й форми прочитаного / переглянутого, наводить аргументи й приклади.</p>	<p>Учень/учениця: створює власні висловлення різних письмових жанрів, зокрема повідомлення в цифровому середовищі, враховуючи мету та адресата, записує їх відповідно до вимог жанру, взаємодіє з іншими особами в цифровому середовищі; відповідає на запитання вчителя щодо завершеності власного висловлення в передачі інформації; частково коригує написане щодо змісту та форми (орфографія, пунктуація, граматичні форми слів); використовує стандартні мовні засоби під час створення власних висловлень, припускаючись різного виду помилок.</p>	<p>Учень / учениця: порівнює, зіставляє наукову інформацію з обраних джерел про мовні та мовленнєві одиниці, мовні та літературні явища, порівнює матеріал за визначеними ознаками; виконує окремі дослідницькі та/або творчі завдання за запропонованим алгоритмом, зокрема під час роботи в групі; розв'язує проблемні ситуації відомим способом під керівництвом учителя; долучається до обговорення процесу й результатів виконання дослідницького та/або творчого завдання, наводить окремі аргументи й приклади.</p>

				творчого завдання, наводить аргументи й приклади, доречно використовуючи наукові поняття.
9	Учень / учениця: аналізує отриману з різних джерел інформацію за визначеними критеріями, перетворює почуті в різні форми повідомлень; обґрунтовує зв'язок почутого з власним життєвим досвідом; виконує пошукові завдання, зокрема під час роботи в групі; розв'язує проблемні ситуації відомим способом; ініціює спілкування та обмінюється інформацією щодо обговорюваної теми; наводить доречні аргументи й приклади щодо висловленої думки.	Учень / учениця: аналізує отриману з кількох текстів / медіатекстів інформацію за визначеними критеріями, інтерпретує зміст прочитаного / переглянутого й перетворює його в різні форми повідомлень; обґрунтовує зв'язок прочитаного / переглянутого з власним життєвим досвідом; виконує пошукові завдання, зокрема під час роботи в групі; розв'язує проблемні ситуації відомим способом; обмінюється інформацією щодо обговорюваної теми, наводить доречні аргументи й приклади щодо висловленої думки.	Учень / учениця: створює власні висловлення різних письмових жанрів, зокрема повідомлення в цифровому середовищі, ураховуючи мету та адресата, записує їх відповідно до вимог жанру, взаємодіє з іншими особами в цифровому середовищі; аналізує власний текст з огляду на його цілісність, повноту і завершеність у переданні інформації в умовах взаємодії (зокрема в цифровому середовищі) з учителем або однокласниками; коригує і уточнює власне висловлення (за потреби); вправно використовує стандартні мовні засоби під час створення власних висловлень.	Учень / учениця: аналізує інформацію з різних джерел щодо мовних і мовленнєвих одиниць, мовних і літературних явищ, упорядковує / представляє її в різні спо-соби; виконує дослідницькі та/або творчі завдання, зокрема під час роботи в групі, відомим способом; обговорює результати наукової та або творчої роботи, доречно коментує їх, спираючись на знання про мовні та мовленнєві одиниці, мовні та літературні явища.
10	Учень / учениця: інтегрує суттєву й потрібну для виконання завдань інформацію з різних джерел; виконує пошукові й окремі творчі завдання, зокрема під час роботи в групі; обирає доцільний спосіб розв'язання проблемних ситуацій; обирає доречний спосіб комунікативної взаємодії в групі; переконливо аргументує свою позицію щодо обговорюваної теми.	Учень / учениця: інтегрує сутнісну й потрібну для виконання завдань інформацію з різних текстів / медіатекстів; виконує пошукові й окремі творчі завдання, зокрема під час роботи в групі; обирає доцільний спосіб розв'язання проблемних ситуацій; обстоює свою позицію щодо обговорюваної теми.	Учень / учениця: створює власні висловлення різних письмових жанрів, зокрема повідомлення в цифровому середовищі, ураховуючи мету та адресата, записує їх відповідно до вимог жанру, дискутує в цифровому середовищі; самостійно аналізує власний текст з огляду на його цілісність, повноту і завершеність у переданні інформації, толерантність і академічну добросовісність; коригує і уточнює власне висловлення (за потреби);	Учень / учениця: інтегрує сутнісну й потрібну інформацію з різних джерел, ви-являючи проблеми, що можуть бути досліджені науково, визначає способи використання досліджених одиниць і явищ у власній творчості; виконує дослідницькі та/або окремі творчі завдання самостійно або в групі; обирає доцільний спосіб

			вправно використовує різноманітні мовні засоби під час створення власних висловлень.	розв'язання проблемних ситуацій; аргументує власну позицію щодо наукових та /або творчих питань, зокрема в межах розв'язання спільних завдань, спираючись на авторитетні джерела.
11	Учень /учениця: узагальнює інформацію з різних джерел, оцінює її за визначеними критеріями; виконує пошукові й творчі завдання, зокрема під час роботи в групі; комбінує різні способи виконання завдань у нестандартних ситуаціях; обирає ефективний спосіб комунікативної взаємодії в групі; розвиває ідеї / думки учасників спілкування щодо обговорюваної теми та вибудовує логічну аргументацію для розв'язання спільних завдань.	Учень /учениця: узагальнює інформацію з різних текстів / медіатекстів, оцінює її за визначеними критеріями; виконує пошукові й творчі завдання, зокрема під час роботи в групі; комбінує різні способи виконання завдань у нестандартних ситуаціях; розвиває ідеї / думки учасників обговорення прочитаного / переглянутого, вибудовує логічну аргументацію для розв'язання спільних завдань.	Учень / учениця: створює власні висловлення різних письмових жанрів, зокрема повідомлення в цифровому середовищі, враховуючи мету й адресата, записує їх відповідно до вимог жанру з елементами візуалізації (за потреби), дискутує в цифровому середовищі; самостійно аналізує власний текст з огляду на його цілісність, повноту і завершеність у переданні інформації, толерантність і академічну добросовісність; коригує і уточнює власне висловлення (за потреби); вправно використовує різноманітні мовні засоби під час створення власних висловлень.	Учень / учениця: узагальнює й оцінює за визначеними критеріями наукову інформацію щодо мовних і мовленнєвих одиниць, мовних і літературних явищ; ви-конує дослідницькі та/або творчі завдання, зокрема під час роботи в групі; використовує мовні засоби для втілення творчих задумів, виявляючи власні уподобання; розвиває наукові / творчі ідеї учасників обговорення, вибудовує логічну аргументацію на основі знань про мовні та мовленнєві одиниці, мовні та літературні явища.
12	Учень /учениця: оцінює отриману з різних джерел інформацію, доцільно використовує її в різних ситуаціях; виконує пошукові, творчі завдання, зокрема під час роботи в групі; адаптує різні способи виконання завдань	Учень /учениця: оцінює отриману з різних текстів / медіатекстів інформацію, доцільно використовує її в різних ситуаціях; виконує пошукові, творчі завдання, виявляючи оригінальність, зокрема під час роботи в групі; адаптує різні способи	Учень /учениця: створює власні висловлення різних письмових жанрів, зокрема повідомлення в цифровому середовищі, враховуючи мету та адресата, записує їх відповідно до вимог жанру з елементами візуалізації (за	Учень / учениця: оцінює отриману з різних джерел наукову інформацію про мовні та мовленнєві одиниці, мовні та літературні явища, доцільно використовує її в

	<p>відповідно до змінюваних умов, враховуючи ризики й прогнозуючи наслідки; виступає посередником у спілкуванні, демонструє толерантність до різних поглядів і надає роз'яснення за потреби іншим учасникам.</p>	<p>виконання завдань відповідно до змінюваних умов, враховуючи ризики й прогнозуючи наслідки; переконливо аргументує позицію щодо прочитаного / переглянутого, виявляє толерантність до різних поглядів.</p>	<p>потреби), дискутує в цифровому середовищі; самостійно аналізує власний текст з огляду на його цілісність, повноту, завершеність у переданні інформації, толерантність і академічну добросовісність; коригує й уточнює (за потреби); вільно використовує мовні засоби, зокрема експериментує з ними, під час створення власних висловлень, надаючи їм індивідуальних рис.</p>	<p>дослідницькій і творчій діяльності; виконує самостійно або в групі дослідницькі завдання (від постановки проблеми до представлення результатів); оригінально використовує мовні засоби для втілення творчих задумів; узгоджує різні позиції щодо наукових та/або творчих питань, спираючись на системні знання про мовні та мовленнєві одиниці, мовні та літературні явища й визнаючи можливість множинних поглядів</p>
--	--	---	---	---

ХАРАКТЕРИСТИКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ		Результат навчання		
		I семестр	II семестр	За рік
МОВНО-ЛІТЕРАТУРНА ГАЛУЗЬ				
За гр уп ам и ре зу ль та ті в	<i>Усно взаємодіє (усні завдання і вправи)</i>			
	<i>Працює з текстом (текстова робота)</i>			
	<i>Письмово взаємодіє (письмові завдання)</i>			
	<i>Досліджує мовлення (поурочний бал за знання мовного матеріалу й відповідні вміння)</i>			
	Загальна оцінка			

СВІДОЦТВО ДОСЯГНЕНЬ

учня/учениці _____ класу

(прізвище та ім'я)

за _____ навчальний рік

ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	Має значні успіхи	Помітний прогрес	Потребує уваги й допомоги
ВИЯВЛЯЄ РОЗУМІННЯ ПРОЧИТАНОГО	☐	☐	☐
Сприймає та усвідомлює прочитане	☐	☐	☐
Висловлює припущення, доводить надійність аргументів	☐	☐	☐
Висловлює ідеї, пов'язані з розумінням тексту, аналізує текст і добирає контраргументи <i>(за потреби)</i>	☐	☐	☐
ВИСЛОВЛЮЄ ВЛАСНУ ДУМКУ	☐	☐	☐
Передає власні думки, почуття, переконання	☐	☐	☐
Зважає на мету та учасників комунікації	☐	☐	☐
Вибирає для цього відповідні мовленнєві стратегії	☐	☐	☐
КРИТИЧНО ТА СИСТЕМНО МИСЛИТЬ	☐	☐	☐
Визначає характерні ознаки явищ, подій, ідей, їх взаємозв'язків	☐	☐	☐
Уміє аналізувати та оцінювати доказовість і вагомість аргументів у судженнях	☐	☐	☐
Уміє розрізняти факти, розпізнавати спроби маніпулювання даними	☐	☐	☐
ЛОГІЧНО ОБҐРУНТОВУЄ ВЛАСНУ ПОЗИЦІЮ	☐	☐	☐
Висловлює послідовні, обґрунтовані міркування у вигляді суджень і висновків;	☐	☐	☐
ДІЄ ТВОРЧО	☐	☐	☐
Вибирає завдання, які є викликом для нього/неї, новою діяльністю	☐	☐	☐
Використовує знання з різних предметів і галузей знань для створення нових ідей	☐	☐	☐
Використовує різноманітні стратегії для продукування нових ідей	☐	☐	☐
ВИЯВЛЯЄ ІНІЦІАТИВУ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ:	☐	☐	☐
Пропонує власні рішення для розв'язання проблем	☐	☐	☐
Уміє брати на себе відповідальність	☐	☐	☐
КОНСТРУКТИВНО КЕРУЄ ЕМОЦІЯМИ:	☐	☐	☐

Розпізнає власні емоції та емоційний стан інших	☐	☐	☐
Сприймає емоції без осуду, адекватно реагує на конфліктні ситуації	☐	☐	☐
Розуміє, як емоції можуть допомагати і заважати в діяльності	☐	☐	☐
ОЦІНЮЄ РИЗИКИ:	☐	☐	☐
Розрізняє ризики та загрози	☐	☐	☐
Шукає способи прийняття рішень в умовах неповної інформації	☐	☐	☐
УХВАЛЮЄ РІШЕННЯ	☐	☐	☐
Розпізнає проблемні ситуації і висловлює припущення щодо їх розв'язання	☐	☐	☐
Обирає способи розв'язання проблемних ситуацій на основі розуміння причин та обставин, що їх спричинили	☐	☐	☐
РОЗВ'ЯЗУЄ ПРОБЛЕМИ	☐	☐	☐
Аналізує проблемні ситуації, формулює проблеми, висуває гіпотези	☐	☐	☐
Уміє практично їх перевірити та обґрунтувати	☐	☐	☐
Презентує й аргументує рішення	☐	☐	☐
СПІВПРАЦЮЄ З ІНШИМИ	☐	☐	☐
Планує власну та групову роботу	☐	☐	☐
Підтримує учасників групи, допомагає іншим і заохочує їх до досягнення спільної мети	☐	☐	☐